

Integration – Gymnasiebetyg, vidare studier och arbetsmarknad

Integration – gymnasiebetyg, vidare studier och arbetsmarknad

Producent SCB, Statistiska centralbyrån
Social statistik och analys
171 54 Solna
010-479 40 00

Förfrågningar Karin Lundström
010-479 41 87
karin.lundstrom@scb.se eller
integration@scb.se

Du får kopiera och på annat sätt mångfaldiga innehållet.
Vi vill dock att du uppger källa på följande sätt:
Källa: SCB, Integration – gymnasiebetyg, vidare studier och
arbetsmarknad, Integration: Rapport 15

Integration – final school grades, further studies, and the labour market

Producer Statistics Sweden, Social statistics
and analysis
SE-171 54 Solna, Sweden
+40 10-479 40 00

Enquiries Karin Lundström
+40 10-479 41 87
karin.lundstrom@scb.se or
integration@scb.se

You may copy and otherwise reproduce the contents in this publication.
However, remember to state the source as follows:
Source: Statistics Sweden, Integration – final school grades, further
studies, and the labour market Integration: Report 15.

URN:NBN:SE:SCB-2021-BE57BR2101_pdf

Denna publikation finns enbart i elektronisk form på www.scb.se
This publication is only available in electronic form on www.scb.se

Förord

Sedan år 2008 har SCB publicerat analysrapporter inom integrationsområdet. Dessa ges ut i serien *Integration* och föreliggande rapport är den femtonde i ordningen.

Syftet med denna rapport är att studera utbildningsvägar, sysselsättning och inkomst efter avslutade gymnasiestudier för unga med olika nationell bakgrund, men med liknande förutsättningar vad gäller programtyp och betygsnivå i gymnasieskolan. I rapporten följs de som avslutade gymnasieskolan med slutbetyg åren 1998–2009 under en tioårsperiod, alltså som längst till och med år 2019.

Rapporten har utarbetats av Karin Lundström, Vitor Miranda och Paula Kossack. Andreas Frodell har sammanställt det datamaterial som används som underlag till statistiken. Under arbetets gång har synpunkter inhämtats från en referensgrupp bestående av Fredrik Andersson, Jonathan Baquedano, Fredrik Edlund, Gilbert Fontana, Malin Forsberg, Lukas Gamerov, Örjan Hemström, Lena Lundkvist, Li Ma och Anna Nyman, alla vid SCB:s avdelning för social statistik och analys.

SCB i november 2021

Maj Eriksson Gothe
Enhetschef

Sara Frankl
Sektionschef

Innehåll

Förord	2
Sammanfattning	5
Inledning	7
Rapportens syfte	7
Disposition	7
Kunskapsöversikt	9
Statistik om de som gått i svensk gymnasieskola	9
Statistik om alla unga inklusive de som invandrat som vuxna	12
Beskrivning av avgångna från gymnasieskolan 1998–2009	15
Upp och nedgångar i antal avgångna från gymnasieskolan	15
Knappt var tionde utrikes född	16
Utrikes födda något äldre när de avslutar gymnasieskolan	17
Studieförberedande program vanligast i alla grupper	17
Kvinnor med svensk bakgrund har högst betyg	21
Högre andel utvandrade bland utrikes födda	22
Utbildningsvägar	24
Vanligare att utrikes födda läser vidare direkt efter gymnasieskolan	24
Små skillnader i andelen med examen	27
Tydliga skillnader mellan kvinnor och män i val av utbildningsinriktning	30
Läkarutbildning vanligare bland utrikes födda och födda i Sverige med utländsk bakgrund	31
Sysselsättning 10 år efter gymnasieskolan	35
Vanligast att arbeta 10 år efter gymnasieskolan	35

Vanligare att utrikes födda arbetar inom vård och omsorg	41
Inkomst 10 år efter gymnasieskolan.....	44
Liknande inkomstnivå oavsett nationell bakgrund	44
Högre inkomst bland utrikes födda än födda i Sverige med samma betyg.....	45
Utbildning, sysselsättning och inkomst för samtliga 29-åringar 2008–2019.....	50
De flesta utrikes födda invandrade till Sverige efter gymnasieåldern	50
Eftergymnasial utbildning vanligt bland de som invandrat som vuxna	51
Mindre vanligt att enbart arbeta för de som invandrade som vuxna .	53
Lägre inkomster bland utrikes födda	55
Lägre inkomster bland de som invandrade som vuxna	56
Sammanfattande diskussion.....	58
Kort om statistiken	62
Statistikens ändamål och innehåll.....	62
Statistikens framställning.....	65
Statistikens kvalitet	66
Referenser.....	67
Integration – final school grades, further studies, and the labour market	68
Summary	68

Sammanfattning

Nationell bakgrund redovisas i tre grupper:

- utrikes födda
- födda i Sverige med utländsk bakgrund
- födda i Sverige med svensk bakgrund

Elever med slutbetyg har fullföljt ett helt gymnasieprogram.

I den här rapporten studeras utbildningsvägar, sysselsättning och inkomst efter avslutade gymnasiestudier för unga med olika nationell bakgrund, men med liknande förutsättningar vad gäller programtyp och betygsnivå i gymnasieskolan. I rapporten följs de som avslutade gymnasieskolan med slutbetyg åren 1998–2009 under en tioårsperiod, alltså som längst fram till och med år 2019.

Resultaten i rapporten visar att:

- Det är tydliga skillnader i betygsnivå mellan elever med olika nationell bakgrund där utrikes födda elever i genomsnitt har lägst betyg och elever med svensk bakgrund i genomsnitt högst betyg.
- Att gå omvårdnadsprogrammet på gymnasieskolan är betydligt vanligare bland utrikes födda jämfört med övriga grupper. Både utrikes födda och födda i Sverige med utländsk bakgrund är överrepresenterade på handel- och administrationsprogrammet. Elever med svensk bakgrund är istället överrepresenterade på byggprogrammet.
- Utrikes födda och födda i Sverige med utländsk bakgrund påbörjar oftare vidare studier direkt efter gymnasieskolan medan det är vanligare att födda i Sverige med svensk bakgrund först arbetar något eller några år och därefter läser vidare.
- Andelen som läser vidare är högre för utrikes födda än för födda i Sverige med svensk bakgrund, särskilt bland de med lägre gymnasiebetyg. Däremot är det små skillnader efter nationell bakgrund vad gäller andelen med examen från en eftergymnasial utbildning.
- Utrikes födda är något överrepresenterade på utbildningar inom *Hälso- och sjukvård samt social omsorg* på eftergymnasial nivå. Utbildningar inom *Samhällsvetenskap, juridik, handel, administration* är vanligare bland utrikes födda och födda i Sverige med utländsk bakgrund jämfört med de med svensk bakgrund.
- Det är en högre andel som varken arbetar eller studerar 10 år efter gymnasieskolan och en något lägre andel som arbetar bland utrikes födda och födda i Sverige med utländsk bakgrund jämfört med födda i Sverige med svensk bakgrund.
- Vilka näringsgrenar som är vanliga att arbeta inom skiljer sig något efter nationell bakgrund, vilket hänger samman med skillnaderna i utbildningsinriktning.
- Tio år efter gymnasieskolan är medianinkomsten för de som arbetar ungefär densamma oavsett nationell bakgrund. Tydliga skillnader

finns däremot mellan kvinnor och män. Medianinkomsten är högre ju högre betyg de unga har från gymnasieskolan.

- Inkomstnivån bland de som arbetar är ofta något högre för utrikes födda och födda i Sverige med utländsk bakgrund än för de med svensk bakgrund, när grupper med samma betygsnivå jämförs.

I rapporten visas att det ofta är större skillnader mellan kvinnor och män, mellan unga med olika betygsnivåer och mellan de som gått studieförberedande program och de som gått yrkesförberedande program än mellan unga med olika nationell bakgrund.

Många utrikes födda har invandrat till Sverige i vuxen ålder och inte gått i gymnasieskolan i Sverige. I ett kapitel i rapporten inkluderas även dessa, samt de som lämnat gymnasieskolan utan slutbetyg. Andelen som arbetar är betydligt lägre bland utrikes födda som invandrat i vuxen ålder jämfört med övriga grupper. Bland de som arbetar i denna grupp är inkomstnivån ungefär i nivå med grupperna med lägst betygsnivå.

Inledning

Rapportens syfte

Det finns mycket kunskap om ungas resultat i gymnasieskolan och deras övergång från skolan till arbetsmarknaden. Samtidigt är det svårt att få en helhetsbild över deras utbildningsvägar och inträde på arbetsmarknaden, särskilt om man vill undersöka unga utifrån deras nationella bakgrund. Det beror på att sådan statistik tas fram av en rad olika myndigheter som alla, av naturliga skäl, har lite olika fokus.

Statistik om övergång till vidare studier och till arbetsmarknaden redovisas ofta för gruppen som har fullföljt gymnasieskolan. Men finns det skillnader utifrån deras gymnasiebetyg? Och ser det olika ut för unga med olika nationell bakgrund som har läst samma typ av program och har samma betyg från gymnasieskolan?

Syftet med den här rapporten är att studera utbildningsvägar, sysselsättning och inkomst efter avslutade gymnasiestudier för unga med olika nationell bakgrund, men med liknande förutsättningar vad gäller programtyp och betygsnivå i gymnasieskolan. I rapporten följs avgångna från gymnasieskolan, det vill säga de som avslutade gymnasieskolan med slutbetyg. De som avslutade gymnasieskolan åren 1998–2009 följs under en tioårsperiod, alltså som längst till och med år 2019.

Nationell bakgrund redovisas genomgående i tre grupper: utrikes födda, födda i Sverige med utländsk bakgrund och födda i Sverige med svensk bakgrund. I *Kort om statistiken* beskrivs grupperna närmare.

Disposition

Rapporten inleds med en översikt över befintlig statistik om övergång från gymnasieskolan till vidare studier och till arbetsmarknaden. Kapitlet har två delar: en om statistik om de som gått i svensk gymnasieskola och en om statistik om samtliga i en viss åldersgrupp, inklusive de som invandrat i vuxen ålder.

Därefter följer en beskrivning av gruppen som är i fokus för vår rapport. Det är de som avslutat gymnasieskolan med slutbetyg åren 1998–2009.

Resultatdelen består av tre kapitel där de avgångna följs i tio år. Fokus ligger på skillnader mellan grupper med olika nationell bakgrund och resultaten redovisas till största del utifrån programtyp (studieförberedande program och yrkesförberedande program) och utifrån betyg från gymnasieskolan.

- Kapitlet *Utbildningsvägar* handlar om utbildningsvägar efter gymnasieskolan, dvs. andelen som läst vidare efter gymnasieskolan och andelen som fått examen från en eftergymnasial utbildning.
- Kapitlet *Sysselsättning 10 år efter gymnasieskolan* handlar om sysselsättningen efter gymnasieskolan, dvs. hur stor andel av de unga som arbetar och studerar.
- Kapitlet *Inkomst 10 år efter gymnasieskolan* handlar om inkomster från arbete efter gymnasieskolan, både för samtliga och för gruppen som arbetar.

De unga följs under en tioårsperiod vilket innebär att de är ungefär 29 år i slutet av uppföljningsperioden. Sett till hela gruppen i den åldern utgör de med slutbetyg från gymnasieskolan endast en del. Många har antingen lämnat gymnasieskolan utan slutbetyg eller invandrat till Sverige efter gymnasieåldern. Som vi kommer att visa är det många i gruppen med utländsk bakgrund som lämnar gymnasieskolan utan slutbetyg och en stor andel av de utrikes födda som invandrar till Sverige efter gymnasieåldern. Det påverkar deras förutsättningar för vidare studier och etableringen på arbetsmarknaden. Rapportens resultatdel följs därför av en redovisning av de viktigaste indikatorerna i tidigare kapitel för unga med och utan slutbetyg och unga som invandrat till Sverige efter gymnasieåldern.

Rapporten avslutas med ett diskussionskapitel.

Kunskapsöversikt

Den här rapporten fokuserar på unga som fullföljt gymnasieskolan och avslutat den med slutbetyg. Det är samtidigt viktigt att tänka på att många, särskilt bland de utrikes födda, lämnar gymnasieskolan utan slutbetyg. Därutöver invandrar många efter gymnasieåldern. Såväl resultat i gymnasieskolan som åldern vid invandringen påverkar övergången till vidare studier och till arbetsmarknaden.

Detta kapitel ger en överblick över befintlig statistik. I den första delen redovisas resultat i gymnasieskolan bland unga med svensk och utländsk bakgrund och hur resultaten påverkar övergången till vidare studier och till arbetsmarknaden. I den andra delen redovisas statistik om övergången till högskolestudier och andelen som varken arbetar eller studerar bland samtliga unga, dvs. inklusive de som invandrat till Sverige efter gymnasieåldern.

Statistik om de som gått i svensk gymnasieskola

En stor andel elever med utländsk bakgrund fullföljer inte gymnasieskolan

Av Skolverkets officiella statistik vet vi att det finns stora skillnader mellan elever med svensk och med utländsk bakgrund vad gäller andelen som fullföljer gymnasieskolan inom fem år. Andelen är högst bland kvinnor med svensk bakgrund. Bland dem har andelen ökat från 79 procent bland de som började på gymnasieskolan 1999 till 86 procent bland de som började på gymnasieskolan 2015. Bland män med svensk bakgrund är det en något lägre andel som fullföljer med slutbetyg, men även den andelen har ökat över tid. Andelen med slutbetyg inom fem år är mycket lägre bland elever med utländsk bakgrund (här ingår både utrikes födda och födda i Sverige med två utrikes födda föräldrar). Bland kvinnor med utländsk bakgrund har andelen varierat mellan 60 och 70 procent. Bland män har den legat omkring 60 procent.

År 2011 reformerades gymnasieskolan och i samband med det ersattes slutbetyg med examen. Kraven för att få examen är högre än för att få slutbetyg och därför är andelen med examen något lägre än andelen med slutbetyg. För kvinnor och män med svensk bakgrund är andelen med examen några procentenheter lägre än andelen med slutbetyg. För elever med utländsk bakgrund är skillnaden större: Mindre än 60 procent av kvinnor och mindre än 50 procent av män med utländsk bakgrund lämnar gymnasieskolan med examen inom fem år.

Här hittar du statistiken

Statistiken publiceras i tabeller på Skolverkets webbplats www.skolverket.se/skolutveckling/statistik/.

Välj "Sök statistik" och sedan "Sveriges Officiella Statistik, statistik på riksnivå". Välj sedan "Gymnasieskolan" och "Betyg och studieresultat" i databasen.

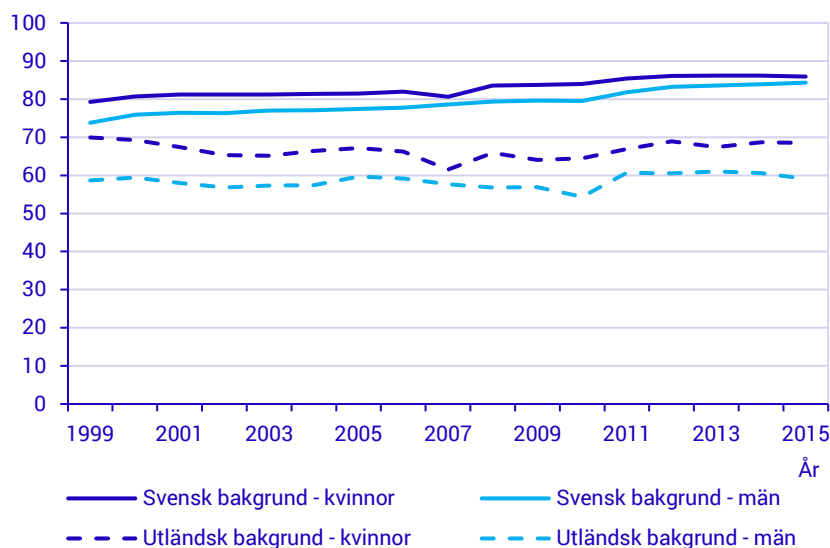
I samband med tabellerna publiceras också en rapport (PM) där statistiken beskrivs och analyseras.

Diagram 1

Andel elever med slutbetyg (från 2011 andel med examen eller studiebevis) från gymnasieskolan inom 5 år efter nationell bakgrund och kön

Elever som började på gymnasieskolan 1999-2015

Procent

Källa: Skolverket. Gymnasieskolan. Betyg och studieresultat. Tabell 4.5 för nybörjare 1999–2001. Tabell 8C för nybörjare 2002–2008. Tabell 15 för nybörjare 2009–2010. Tabell 3C för nybörjare 2011–2015.

Fullständig gymnasieutbildning viktig för inträde på arbetsmarknaden och övergång till högre studier

Inträdet på arbetsmarknaden påverkas av om eleverna lyckas slutföra gymnasieskolan eller inte. Det syns exempelvis i Skolverkets etableringsstatistik. Den statistiken visar att de som slutfört gymnasieskolan med slutbetyg eller examen i större utsträckning lyckas etablera sig på arbetsmarknaden eller påbörjar högre studier. Andelen som etablerar sig på arbetsmarknaden eller påbörjar högre studier är högst i gruppen som lämnar gymnasieskolan med grundläggande behörighet till högskolestudier. Bland de som lämnar gymnasieskolan utan slutbetyg är det en högre andel som varken arbetar eller studerar. I den gruppen finns också en större andel som har en svag ställning på arbetsmarknaden. Ställningen på arbetsmarknaden är svagare ju kortare tid eleverna har läst på gymnasieskolan.

Skolverkets etableringsstatistik redovisas efter bland annat resultat i gymnasieskolan och nationell bakgrund. En korsning av dessa två variabler saknas dock i tabellerna.

Varje år fördjupar sig Skolverket i någon aspekt i de rapporter som publiceras i samband med offentliggörande av tabeller. I rapporten från 2016 (Skolverket, 2016) redovisades etableringsstatus för elever med slutbetyg och grundläggande behörighet till högskolestudier efter nationell bakgrund. Rapporten visar att andelen med etablerad ställning på arbetsmarknaden fem år efter gymnasieskolan är högst bland elever med svensk bakgrund. Andelen är lägre bland elever födda i Sverige med

Här hittar du statistiken

Statistiken publiceras i tabeller på Skolverkets webbplats www.skolverket.se/skolutveckling/statistik/.

Välj "Sök statistik" och sedan "Sveriges Officiella Statistik, statistik på riksnivå".

Välj "Gymnasieskolan" och "Efter gymnasieskolan" i databasen.

I samband med tabellerna publiceras också en rapport (PM) där statistiken beskrivs och analyseras.

utländsk bakgrund och bland elever födda utomlands. Bland elever med utländsk bakgrund är det en något högre andel som studerar på högskolan jämfört med elever med svensk bakgrund, men skillnaden förklarar inte fullt ut att en lägre andel är etablerad på arbetsmarknaden.

I rapporten ingår också en analys av de gymnasieprogram som har högst andel elever med utländsk bakgrund¹. Den visar följande:

- elever med svensk bakgrund var i högre utsträckning etablerade på arbetsmarknaden
- elever i grupperna med utländsk bakgrund hade i högre utsträckning en svag eller osäker ställning på arbetsmarknaden
- en högre andel av elever i grupperna med utländsk bakgrund varken arbetade eller studerade än av elever med svensk bakgrund.

Vissa faktorer visar på att utrikes födda gymnasieelever har ett svårare inträde på arbetsmarknaden

SCB genomför regelbundet enkätundersökningar som riktar sig till de som gått ut gymnasieskolan tre år tidigare. Den senaste undersökningen genomfördes 2020 och avsåg examinerade läsåret 2016/17 (SCB, 2020). Undersökningen visar överlag inte på några stora skillnader vad gäller arbetsmarknadsinträdet mellan inrikes och utrikes födda. Statistiken går inte att bryta ner på programtyp och nationell bakgrund samtidigt vilket gör resultaten något svårtolkade.

Vissa skillnader mellan inrikes och utrikes födda framträder dock:

- De som arbetar inom ett yrke som inte överensstämmer med det område som utbildningen var inriktad mot, får en fråga om skälet till det. En större andel av de utrikes födda än av de inrikes födda angav att det inte fanns några arbeten att söka inom det området, att de saknade den erfarenhet som krävdes eller att de saknade kontakter till arbetsgivare. En lägre andel angav att de ville arbeta med annat än det de utbildat sig till jämfört med inrikes födda.
- De som arbetar får ange vilken utbildningsnivå de bedömer som tillräcklig för det arbetet. Det är vanligast att arbetet bedöms kräva en gymnasieutbildning. Jämfört med samtliga examinerade var det en högre andel bland utrikes födda kvinnor som angav att deras arbete enbart krävde grundskolekompetens. En lägre andel av både

---

¹ Studieförberedande program som ingår: Samhällsvetenskap, Naturvetenskap, Estetiska och Teknik. Yrkesförberedande program som ingår: El, Handel och administration, Medie, Barn och fritid, Omvårdnad.

utrikes födda kvinnor och utrikes födda män angav att deras jobb krävde högskolekompetens.

- Jämfört med samtliga examinerade var det en lägre andel utrikes födda som angav att de haft ett arbete som varat minst sex månader sedan de slutade gymnasieskolan. Av de som haft ett sådant arbete var det en lägre andel som vid tidpunkten för undersökningen arbetade kvar på det första arbetet.
- En större andel av de utrikes födda än av födda i Sverige har varit arbetslösa någon gång sedan gymnasieskolan och de utrikes födda har i genomsnitt varit arbetslösa längre än de födda i Sverige. Andelen som någon gång valt att studera för att undvika arbetslöshet var dubbelt så stor bland utrikes födda jämfört med födda i Sverige.

Vanligare att utrikes födda med examen läser vidare oavsett betyg

SCB publicerar årligen statistik om andelen gymnasieexaminerade som påbörjar någon form av eftergymnasiala studier inom 1, 3 och 5 år. Statistiken omfattar i huvudsak den reformerade gymnasieskolan där de första eleverna tog examen 2013/14. Statistiken redovisas efter nationell bakgrund, programtyp och betyg från gymnasieskolan.

Statistiken visar att en högre andel utrikes födda än födda i Sverige påbörjar eftergymnasiala studier. Det gäller både efter högskoleförberedande program och efter yrkesprogram. Skillnaden är störst bland de som examinerats från ett högskoleförberedande program med låga betyg. I den gruppen är det vanligare bland utrikes födda att läsa vidare än bland födda i Sverige. Bland de med examen från yrkesprogram är andelen utrikes födda som läser vidare högre i alla betygsgrupperna jämfört med motsvarande andel bland födda i Sverige.

Statistik om alla unga inklusive de som invandrat som vuxna

Färre påbörjar högskoleutbildning bland utrikes födda

SCB tar på uppdrag av Universitetskanslersämbetet (UKÄ) regelbundet fram statistik över rekryteringen till den högre utbildningen. Där ingår även analyser av skillnader mellan grupper med olika nationell bakgrund. Utgångspunkten i statistiken är hela befolkningen och andelen som påbörjat högskoleutbildning senast vid 25 års ålder. Där ingår såväl de som gått i gymnasieskolan i Sverige som de som invandrat till Sverige efter gymnasieåldern.

Den senaste statistiken (SCB och UKÄ, 2020) visar att drygt hälften av kvinnorna och knappt 40 procent av männen födda i Sverige med svensk bakgrund har påbörjat en svensk högskoleutbildning vid 25 års ålder. Bland födda i Sverige med utländsk bakgrund är det sedan några år en högre andel som påbörjat högskoleutbildning än bland de med svensk

Här hittar du statistiken

Statistiken redovisas på SCB:s hemsida: www.scb.se/UF0542.

Följande eftergymnasiala utbildningsformer ingår:

- högskolan
- yrkeshögskolan
- särskild kurs på folkhögskolan
- konst- och kulturutbildningar.

Högskolan är den absolut vanligaste utbildningsformen.

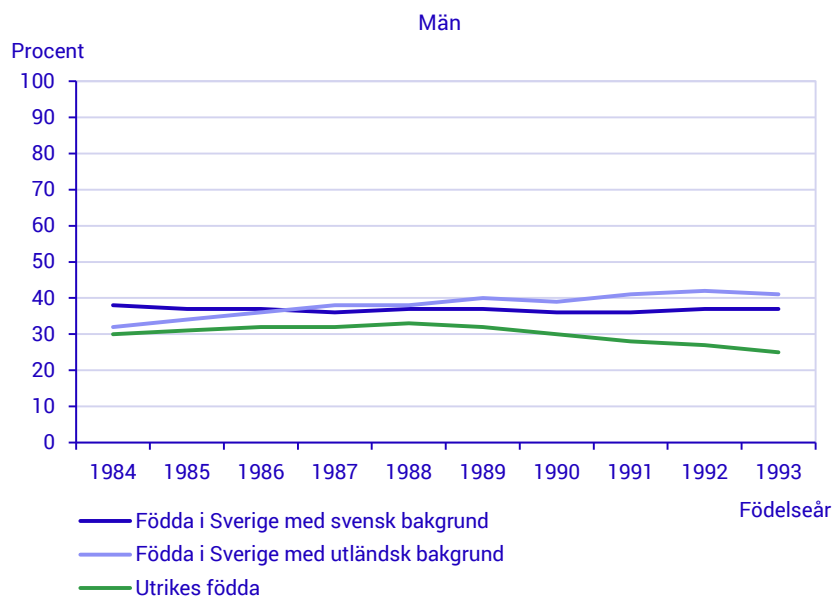
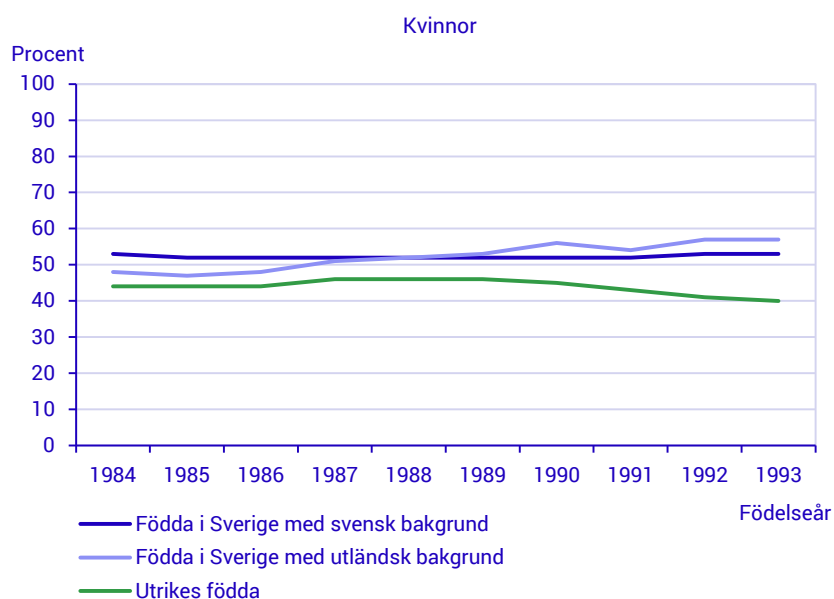
Här hittar du statistiken

Statistiken redovisas på SCB:s hemsida: www.scb.se/UF0211.

bakgrund. Andelen är lägre bland utrikes födda och har sjunkit under de senaste åren. Bland födda 1993 hade 41 procent av utrikes födda kvinnor och 25 procent av utrikes födda män påbörjat en svensk högskoleutbildning vid 25 års ålder.

En närmare analys av de utrikes födda visar att bland de som invandrat till Sverige i åldern 7–18 år påbörjar en betydligt lägre andel högskolestudier än bland de som invandrat före skolstarten. Det gäller både kvinnor och män.

Diagram 2
Andel med påbörjad svensk högskoleutbildning senast vid 25 års ålder efter bakgrund
 Årskullarna födda 1984–1993

Källa: SCB och UKÄ (2020) Universitet och högskolor. Utländsk bakgrund för studenter och doktorander 2018/19

Här hittar du statistiken

Statistiken finns på sidan www.ungidag.se.

Välj "Arbete och boende" och sedan indikatorn "Varken arbetar eller studerar (uvas)".

Vanligare bland utrikes födda unga att varken arbeta eller studera

Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor (MUCF) publicerar registerbaserad statistik om andelen unga som varken arbetar eller studerar. Samtliga unga ingår i statistiken, även de som invandrat till Sverige efter gymnasieåldern. MUCF redovisar andelen som varken arbetar eller studerar för gruppen i åldern 16 till 24 år och i åldern 25 till 29 år. Här fokuserar vi på dem i åldern 25 till 29 år.

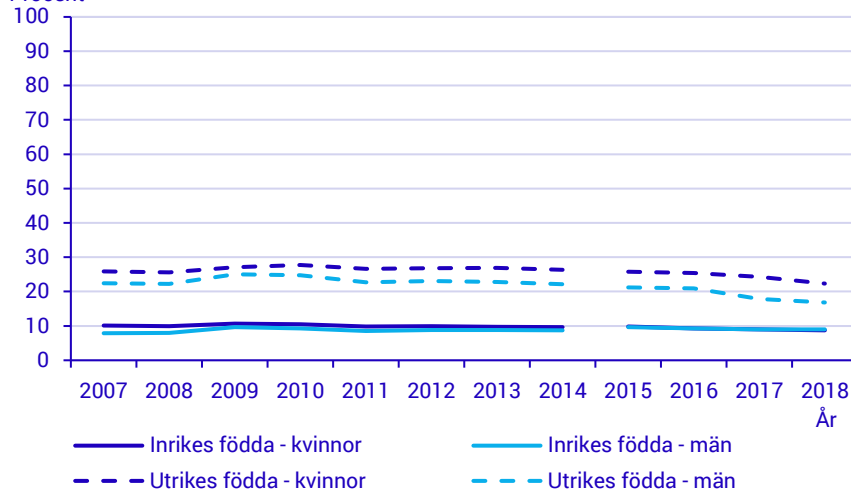
Bland kvinnor födda i Sverige ligger andelen som varken arbetar eller studerar vid 10 procent och bland män vid 9 procent under perioden 2007 till 2018. Bland utrikes födda är andelen betydligt högre. Högst är andelen bland utrikes födda kvinnor. I den gruppen har andelen varit 28 procent som högst. Andelen har dock minskat de senaste åren, både bland kvinnor och bland män. 2018 var det 17 procent av utrikes födda män och 22 procent av utrikes födda kvinnor som varken arbetade eller studerade.

Diagram 3

Andelen unga som varken arbetar eller studerar (uvas)

Unga i åldern 25–29 år

Procent

Not: Från och med 2015 ingår uppskattningsvis 10 000–12 000 personer i statistiken som enligt svenska register är uvas, men som egentligen arbetar eller studerar i Norge eller Danmark. I siffrorna från 2007–2014 är dessa så kallade gränspendlare borträknade. Därför är siffrorna för 2015 och senare år inte jämförbara med tidigare siffror.

Den registerbaserade statistiken har några års eftersläpning, därför slutar tidsserien i diagrammet år 2018.

Källa: MUCF. www.ungidag.se

Beskrivning av avgångna från gymnasieskolan 1998–2009

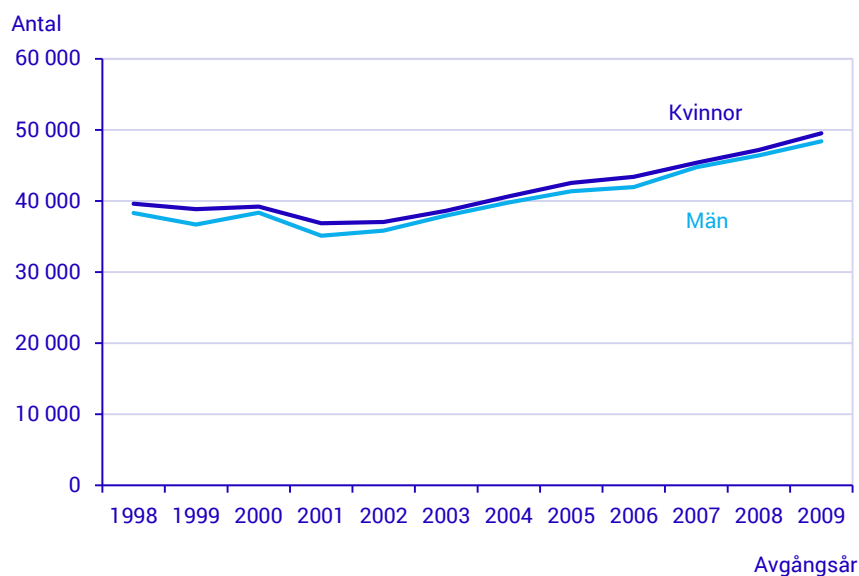
I det här kapitlet ges en översiktlig beskrivning av de som avslutade gymnasieskolan med slutbetyg åren 1998–2009. I kapitlet beskrivs antalet avgångna över tid och deras fördelning efter nationell bakgrund, kön och ålder. Dessutom beskrivs fördelningen efter program på gymnasieskolan och efter betygsnivå. Slutligen beskrivs andelen som lämnat landet under uppföljningsperioden.

Upp och nedgångar i antal avgångna från gymnasieskolan

Totalt sett har nära 1 miljon elever avslutat gymnasieskolan med slutbetyg under perioden 1998–2009. I diagram 4 visas antalet avgångna kvinnor och män per år. Antalet elever som fick slutbetyg minskade något mellan 1998 och 2001 för att därefter öka fram till och med 2009, då nära 100 000 personer avslutade gymnasieskolan med slutbetyg. Förändringen i antalet avgångna elever över tid beror till största del på variationer i antal födda i Sverige. Barnafödandet ökade i Sverige under 1980-talet och hade en topp omkring 1990, det år då de flesta av de som gick ut gymnasieskolan 2009 är födda.

De som avslutat gymnasieskolan med slutbetyg benämns också som "avgångna" eller "avgångna från gymnasieskolan".

Diagram 4
Avgångna från gymnasieskolan 1998–2009 efter kön

Nationell bakgrund redovisas i tre grupper:

- utrikes födda
- födda i Sverige med utländsk bakgrund
- födda i Sverige med svensk bakgrund.

Läs mer i Kort om statistiken.

Knappt var tionde utrikes född

Av alla som avslutade gymnasieskolan med slutbetyg under perioden 1998–2009 var 8 procent utrikes födda, 5 procent födda i Sverige med utländsk bakgrund och 87 procent födda i Sverige med svensk bakgrund. Fördelningen efter nationell bakgrund är i princip densamma för kvinnor och för män.

Fördelningen efter nationell bakgrund har varierat något över åren. Antalet utrikes födda har ökat i mindre utsträckning än antalet födda i Sverige och andelen utrikes födda var som högst 9 procent 2002 och som lägst 6 procent 2009. Andelen födda i Sverige med utländsk bakgrund har ökat från 4 till 6 procent under perioden, medan andelen födda i Sverige med svensk bakgrund har varierat mellan 87 och 88 procent.

Det är något fler kvinnor än män bland avgångna från gymnasieskolan under perioden 1998–2009. Det beror på att en större andel av kvinnorna avslutar gymnasieskolan med slutbetyg. I befolkningen finns det däremot något fler män än kvinnor i dessa åldrar.

Tabell 1
Nationell bakgrund efter kön. Procent och antal
Avgångna från gymnasieskolan 1998–2009

Bakgrund	Kvinnor	Män	Totalt	Antal
Utrikes födda	8	8	8	76 700
Födda i Sverige med utländsk bakgrund	5	5	5	47 300
Födda i Sverige med svensk bakgrund	87	88	87	859 900
Summa	100	100	100	983 900
Antal	498 900	484 900	983 900	

Procentandelarna är avrundade till heltal. Det innebär att de i vissa fall inte summerar till 100.

Av de utrikes födda som avslutade gymnasieskolan med slutbetyg åren 1998–2009 hade de flesta varit en längre tid i Sverige. 7 av 10 hade bott 10 år eller mer i Sverige när de avslutade gymnasieskolan, och därmed invandrat innan skolåldern eller i stort sett varit i Sverige under hela skoltiden. 1 av 20 hade varit mindre än 5 år i Sverige. Andelen som avslutar gymnasieskolan med slutbetyg är högre för utrikes födda ju längre tid de varit i Sverige (SCB, 2017, sid 21-23). Det betyder att utrikes födda i gruppen avgångna från gymnasieskolan i genomsnitt varit längre tid i Sverige än de som inte avslutat gymnasieskolan med slutbetyg.

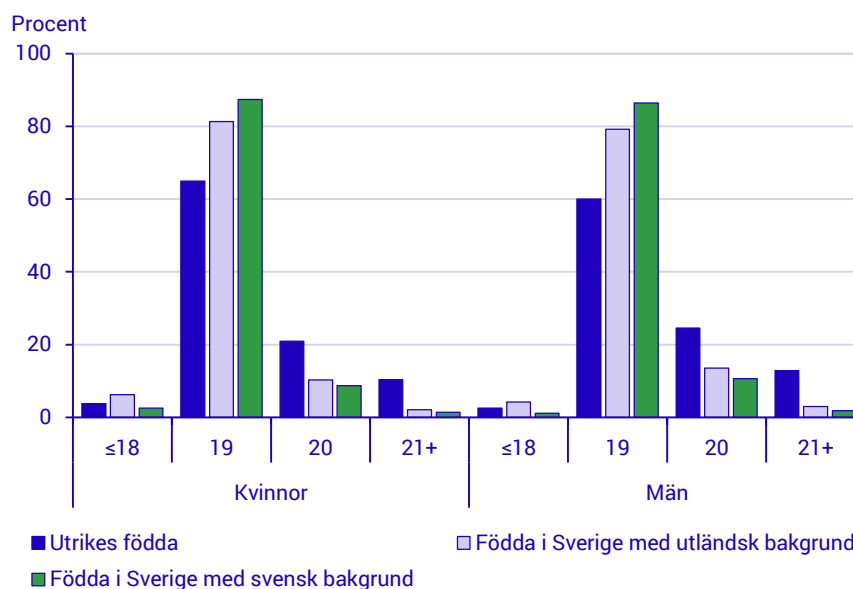
Sett till födelseländer bland de utrikes födda är omkring 4 av 10 födda i ett annat europeiskt land och knappt 4 av 10 födda i Asien. En stor andel är födda i länder från vilka det har varit en flyktinginvandring till Sverige. De vanligaste födelseländerna är Bosnien-Hercegovina, Jugoslavien, Iran och Irak.

Av de födda i Sverige med utländsk bakgrund har 7 av 10 minst en förälder född i Europa. Finland är det vanligaste födelselandet för föräldrarna, följt av Turkiet, Jugoslavien, Polen och Iran.

Utrikes födda något äldre när de avslutar gymnasieskolan

Elever som i grundskolan varken går om ett år eller flyttas upp till en högre årskurs, och som sedan fullföljer gymnasieskolan på tre år, fyller 19 år det år de avslutar gymnasieskolan. Andelen som var 19 år i slutet av avgångsåret är lägre för utrikes födda än för födda i Sverige med såväl utländsk som svensk bakgrund. I denna grupp var omkring var femte 20 år i slutet av avgångsåret och omkring var tionde 21 år eller äldre.

Diagram 5
Ålder i slutet av avgångsåret efter kön och nationell bakgrund
 Avgångna från gymnasieskolan 1998–2009

Studieförberedande program vanligast i alla grupper

Av alla avgångna från gymnasieskolan under perioden 1998–2009 hade 56 procent läst ett studieförberedande program, 40 procent ett yrkesförberedande program och 3 procent hade läst övriga program. I övriga program ingår individuella program och specialutformade program utan anknytning till ett nationellt program.

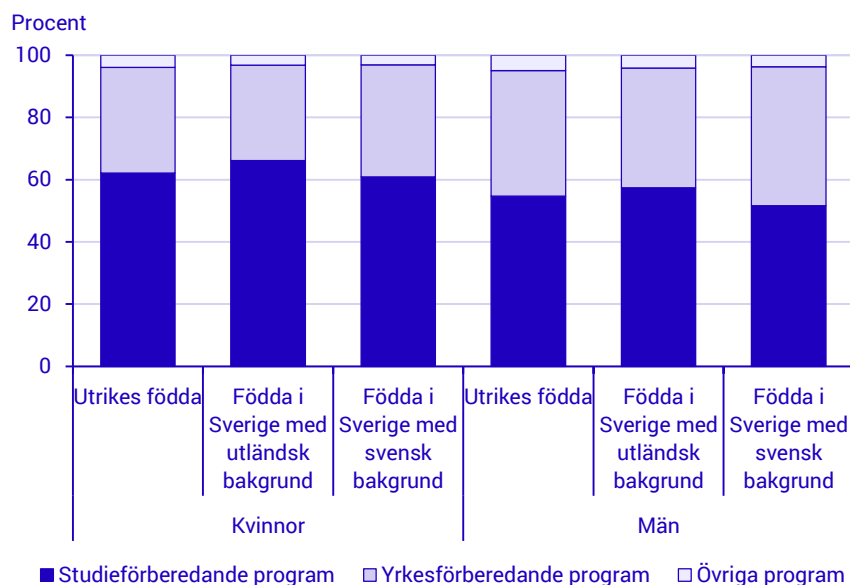
Andelen som läst studieförberedande program är högst bland elever födda i Sverige med utländsk bakgrund och andelen som läst yrkesförberedande program är högst bland elever med svensk bakgrund. Detta gäller både för kvinnor och för män. Kvinnor har genomgående i högre utsträckning än män läst ett studieförberedande program och skillnaderna mellan könen är större än skillnaderna efter nationell bakgrund. Andelen som läst studieförberedande program varierar

I läroplanen från 1994, som eleverna i denna studie har följt, finns ingen uppdelning i studie- och yrkesförberedande program, men programmen brukar i uppföljningssyfte ändå grupperas.

Läs mer om grupperingen i Kort om statistiken.

mellan 61 och 66 procent bland kvinnor och mellan 52 och 57 procent bland män.

Diagram 6
Programtyp i gymnasieskolan efter kön och nationell bakgrund
 Avgångna från gymnasieskolan 1998–2009

Samhällsvetenskap vanligare bland kvinnor – teknik och naturvetenskap vanligare bland män

I diagram 7 visas fördelningen efter program för de som har läst något studieförberedande program. Statistiken visar att det framförallt är en tydlig skillnad mellan kvinnor och män, men det finns också vissa skillnader efter nationell bakgrund.

Bland kvinnorna som har läst något studieförberedande program är det samhällsvetenskapliga programmet vanligast. Det gäller omkring 60 procent av kvinnorna, oavsett nationell bakgrund. Det är något vanligare att utrikes födda har läst ett naturvetenskapligt program jämfört med övriga grupper. Att ha läst estetiskt program är istället vanligare bland kvinnor med svensk bakgrund.

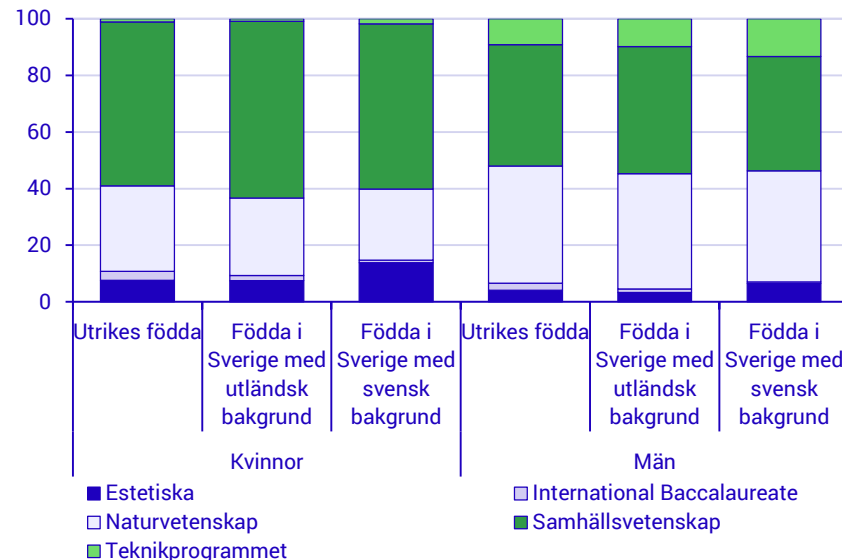
Bland männen är det ungefär lika vanligt att ha läst ett naturvetenskapligt program som ett samhällsvetenskapligt program. Omkring 40 procent av männen som läst ett studieförberedande program har läst ett naturvetenskapligt program och 40–45 procent har läst ett samhällsvetenskapligt program. Fördelningen efter program skiljer sig inte särskilt mycket efter nationell bakgrund, men männen med svensk bakgrund har i något mindre utsträckning läst ett naturvetenskapligt eller samhällsvetenskapligt program och i något större utsträckning läst estetiskt program eller teknikprogrammet jämfört med övriga grupper.

Diagram 7

Program i gymnasieskolan efter kön och nationell bakgrund

Avgångna från studieförberedande program 1998–2009

Procent

Omvårdnad och handel och administration vanligare bland utrikes födda

I tabell 2 visas fördelningen efter program för de som läst yrkesförberedande program. Precis som för studieförberedande program är de största skillnaderna mellan kvinnor och män, men det finns också skillnader mellan grupper med olika nationell bakgrund.

De vanligaste yrkesförberedande programmen för kvinnor är barn- och fritidsprogrammet, omvårdnadsprogrammet, handel- och administrationsprogrammet samt hotell- och restaurangprogrammet. Dessa hör till de vanligare programmen i alla grupper, men vilket som är vanligast varierar efter nationell bakgrund. Bland utrikes födda kvinnor är omvårdnadsprogrammet vanligast, och 30 procent av de utrikes födda kvinnorna som läst ett yrkesförberedande program har gått det programmet. Bland kvinnor födda i Sverige med utländsk bakgrund är handel- och administrationsprogrammet vanligast, och 24 procent har gått det programmet. Av kvinnorna med svensk bakgrund som gått ett yrkesförberedande program har 20 procent läst barn- och fritidsprogrammet, som är det vanligaste programmet i denna grupp.

Jämförs andelen som läst olika program mellan kvinnor med olika nationell bakgrund märks att omvårdnadsprogrammet är betydligt vanligare bland utrikes födda kvinnor än i övriga två grupper. Handel- och administrationsprogrammet är vanligare bland både utrikes födda och födda i Sverige med utländsk bakgrund än bland de med svensk bakgrund. De yrkesförberedande programmen barn och fritid, hotell och restaurang samt naturbruk är vanligare bland kvinnor med svensk bakgrund jämfört med övriga grupper.

Bland männen som gått yrkesförberedande program är el-, fordons- och byggprogrammet vanligast. Elprogrammet är det vanligaste yrkesförberedande programmet i alla grupper. Av födda i Sverige med utländsk bakgrund som gått ett yrkesförberedande program har 29 procent gått elprogrammet. Andelen är 23 procent bland både utrikes födda och födda i Sverige med svensk bakgrund.

Andelen som gått elprogrammet är alltså högst bland män födda i Sverige med utländsk bakgrund. Det finns även tydliga skillnader mellan män med olika nationell bakgrund vad gäller andra program. Fordonsprogrammet är något vanligare bland utrikes födda och födda i Sverige med svensk bakgrund än bland födda i Sverige med utländsk bakgrund. Byggprogrammet är betydligt vanligare bland de med svensk bakgrund än bland utrikes födda. Precis som för kvinnor är det även bland männen vanligare att ha läst handel- och administrationsprogrammet bland utrikes födda och födda i Sverige med utländsk bakgrund än bland de med svensk bakgrund.

Tabell 2

Program i gymnasieskolan efter kön och nationell bakgrund. Procent

Avgångna från yrkesförberedande program 1998–2009

Program	Kvinnor			Män		
	Utrikes födda	Födda i Sverige med utländsk bakgrund	Födda i Sverige med svensk bakgrund	Utrikes födda	Födda i Sverige med utländsk bakgrund	Födda i Sverige med svensk bakgrund
Barn och fritid	15	14	20	6	3	5
Bygg	0	0	1	6	10	14
El	1	1	1	23	29	23
Energi	0	0	0	2	2	3
Fordon	0	0	1	15	12	15
Handel och adm.	23	24	13	17	12	7
Hotell och rest.	9	11	15	8	8	8
Hantverk	8	12	8	1	2	1
Industri	1	1	1	8	7	9
Livsmedel	1	1	2	1	1	1
Medie	10	14	14	8	10	8
Naturbruk	2	3	10	1	1	5
Omvårdnad	30	18	14	4	2	2
Summa	100	100	100	100	100	100

Procentandelarna är avrundade till heltal. Det innebär att de i vissa fall inte summerar till 100. Siffran 0 innebär att värdet är mindre än 0,5 procent.

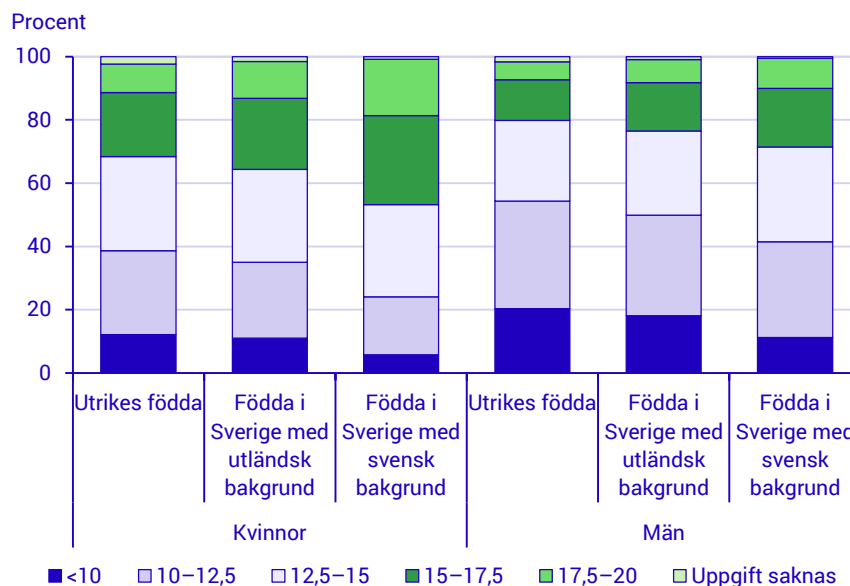
Kvinnor med svensk bakgrund har högst betyg

I diagram 8 visas betygsnivå efter kön och nationell bakgrund, där genomsnittliga betygspoäng grupperats i fem grupper. Det är tydliga skillnader i betygsnivå mellan elever med olika nationell bakgrund där utrikes födda elever har lägst betyg och elever med svensk bakgrund högst betyg. Kvinnor har också genomgående högre betyg än män. Andelen med den högsta betygsnivån, 17,5–20 i genomsnittligt betygs-poäng, var exempelvis 9 procent för utrikes födda kvinnor och 18 procent för kvinnor födda i Sverige med svensk bakgrund. Motsvarande andelar bland män var 6 respektive 10 procent.

De som har gått studieförberedande program har genomgående högre slutbetyg än de som gått yrkesförberedande program. Av samtliga elever som läst studieförberedande program hade närmare hälften 15 eller högre i genomsnittligt betygs-poäng medan det gällde knappt 20 procent av eleverna som läst yrkesförberedande program.

Betygsnivån ökar med tiden de första åren i den studerade perioden. Framför allt märks en skillnad mellan de första åren, 1998–2001. Andelen med den högsta betygsnivån har exempelvis mer än fördubblats mellan dessa två år. Denna trend märks i alla grupper. För senare avgångsår är det endast mindre skillnader mellan åren.

Diagram 8
Betygsnivå efter kön och nationell bakgrund
Avgångna från gymnasieskolan 1998–2009

Förutom nationell bakgrund, kön och programtyp finns också skillnader i betygsnivå efter föräldrarnas utbildningsnivå. Betygsnivån är högre för de med eftergymnasialt utbildade föräldrar än för de med föräldrar med lägre utbildningsnivå. Det är tydligt för såväl utrikes födda som födda i Sverige med utländsk respektive svensk bakgrund.

För utrikes födda är, som tidigare nämnts, andelen som avslutar gymnasieskolan med slutbetyg lägre för de som varit en kortare tid i Sverige. När det gäller fördelningen efter betygsnivå bland avgångna från gymnasieskolan är det relativt små skillnader efter tid i Sverige, men de som invandrat före skolåldern har något högre betyg än de som invandrat senare.

Högre andel utvandrade bland utrikes födda

I kommande kapitel i rapporten redovisas utbildningsvägar, sysselsättning och inkomst vid olika tidpunkter efter gymnasieskolan. I dessa redovisningar ingår de personer som vid uppföljningstidpunkten är folkbokförda i Sverige. De som inte är folkbokförda i Sverige har i de allra flesta fall utvandrat, men det är också ett fåtal som har avlidit. Hur stor andel som utvandrar varierar efter nationell bakgrund, kön, programtyp och betygsnivå.

I tabell 3 redovisas andelen utvandrade 1, 3, 5 och 10 år efter gymnasieskolan, med en uppdelning efter kön och nationell bakgrund. Andelen ökar med tiden och är högst för utrikes födda och lägst för födda i Sverige med svensk bakgrund. Andelen är också högre för kvinnor än för män. Ett år efter gymnasieskolan var 3 procent av de utrikes födda kvinnorna utvandrade och mindre än 1 procent av männen med svensk bakgrund. 10 år efter gymnasieskolan varierar andelen utvandrade mellan 3 och 9 procent.

Tabell 3
Andel utvandrade vid olika uppföljningstidpunkter efter kön och nationell bakgrund.
Procent

Avgångna från gymnasieskolan 1998–2009

År sedan de avslutat gymnasieskolan	Kvinnor			Män		
	Utrikes födda	Födda i Sverige med utländsk bakgrund	Födda i Sverige med svensk bakgrund	Utrikes födda	Födda i Sverige med utländsk bakgrund	Födda i Sverige med svensk bakgrund
1 år	3	1	1	2	1	0
3 år	5	2	1	3	2	1
5 år	6	3	2	4	2	2
10 år	9	6	3	7	4	3

I tabellen ingår även ett fåtal personer som avlidit.

Procentandelarna är avrundade till heltal. Siffran 0 innebär att värdet är mindre än 0,5 procent.

Det finns vissa skillnader i andelen utvandrade efter programtyp och betygsnivå. Andelen är högre bland de som läst studieförberedande program än bland de som läst yrkesförberedande program. Det är också en högre andel utvandrade i grupper med högre betyg jämfört med de med lägre betyg.

En anledning till att utvandra i 20-årsåldern kan vara för att studera utomlands. Studier av utlandsstudenter (se exempelvis UHR och CSN, 2019 och UHR, 2019) visar att det är vanligare att studera utomlands bland unga med utländsk bakgrund, bland de som läser högskoleförberedande program och också vanligare bland de med högre gymnasiebetyg. De grupper som i högre utsträckning utvandrar är alltså liknande de som i högre utsträckning väljer att studera utomlands. Grupperna är dock endast till viss del jämförbara då det finns flera andra anledningar till att utvandra och då de som studerar utomlands en kortare period fortsatt ska vara folkbokförda i Sverige. Man ska ha som avsikt att bo utomlands minst ett år för att registrera sig som utvandrad från Sverige.

Utbildningsvägar

I det här kapitlet beskrivs utbildningsvägar för de som avslutade gymnasieskolan med slutbetyg åren 1998–2009. Inledningsvis beskrivs om och när unga vuxna med olika nationell bakgrund läser vidare efter gymnasieskolan. Därefter studeras hur vanligt det är att ta examen från eftergymnasiala studier och till sist inriktningen på dessa studier.

Vanligare att utrikes födda läser vidare direkt efter gymnasieskolan

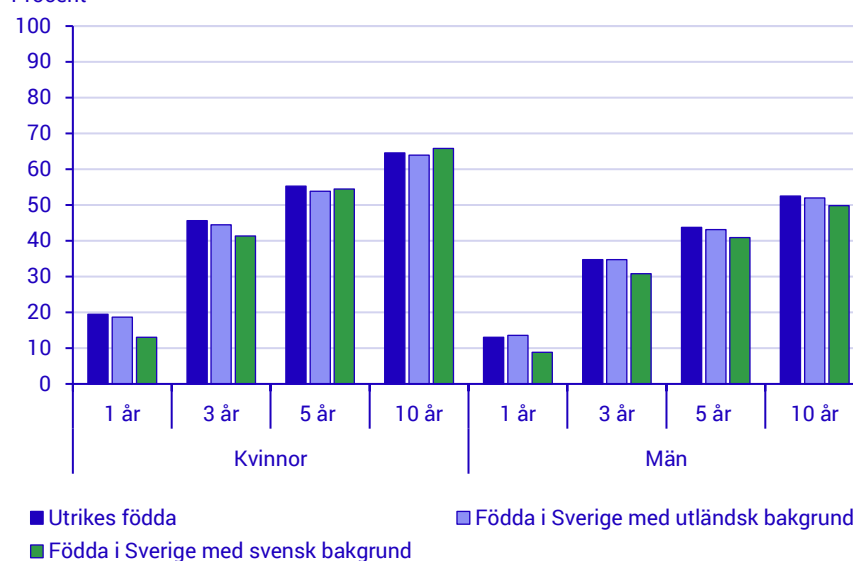
För att studera om och när avgångna från gymnasieskolan åren 1998–2009 läser vidare används här andelen som har någon eftergymnasial utbildning 1, 3, 5 och 10 år efter gymnasieskolan. Denna andel redovisas efter kön och nationell bakgrund i diagram 9.

Med "någon eftergymnasial utbildning" menas att ha studerat minst en termin på högskola eller universitet eller genomgått någon annan eftergymnasial utbildning såsom yrkeshögskolan, folkhögskolan eller polishögskolan.

Diagram 9
Andel med någon eftergymnasial utbildning vid olika tidpunkter efter gymnasieskolan. Efter kön och nationell bakgrund

Avgångna från gymnasieskolan 1998–2009

Procent

Utrikes födda och födda i Sverige med utländsk bakgrund har oftare påbörjat högre studier direkt efter gymnasieskolan jämfört med de med svensk bakgrund. 1 år efter gymnasieskolan har 19 procent av de utrikes födda kvinnorna och kvinnorna födda i Sverige med utländsk bakgrund någon eftergymnasial utbildning jämfört med 13 procent av kvinnorna med svensk bakgrund. För män är motsvarande andelar 13 respektive 9 procent. För födda i Sverige med svensk bakgrund är det istället vanligare att först arbeta något eller några år och därefter påbörja högre studier. På lite sikt minskar därför skillnaderna mellan grupperna. 10 år efter avslutade gymnasiestudier är andelen med någon eftergymnasial

utbildning ungefär densamma oavsett nationell bakgrund, omkring 65 procent bland kvinnorna och omkring 50 procent bland männen.

Tydliga skillnader i andel som läser vidare efter betygsnivå

Hur vanligt det är att läsa vidare efter gymnasieskolan varierar både efter typ av gymnasieprogram och efter betygsnivå, se diagram 10. De som gått studieförberedande program på gymnasieskolan läser vidare i högre utsträckning än de som gått yrkesförberedande program och oavsett programtyp är det en högre andel som läser vidare ju högre betyg de har.

Skillnaderna mellan grupper med olika nationell bakgrund är snarlika oavsett programtyp och betygsnivå. I de flesta fall är andelen som påbörjat högre studier 1 år efter gymnasieskolan högst i gruppen utrikes födda och lägst i gruppen födda i Sverige med svensk bakgrund. Skillnaderna efter nationell bakgrund minskar också ofta över tid.

Till skillnad från jämförelsen utan hänsyn till programtyp och betygsnivå finns det dock oftast fortfarande skillnader mellan grupper även 10 år efter gymnasieskolan. Bland de som gått ut studieförberedande program med högre betyg finns några undantag. För kvinnor som gått studieförberedande program och som hade den högsta betygsnivån, genomsnittliga betygspoäng på 17,5–20, är det i stort sett ingen skillnad i andelen som påbörjat högre studier 5 respektive 10 år efter avslutade gymnasiestudier. För män i samma grupp är andelen som påbörjat högre studier något högre för de med svensk bakgrund mot slutet av mätperioden.

Att andelen utrikes födda som läser vidare inom 10 år är högre inom nästan alla betygsnivåer, men ändå är i nivå med födda i Sverige med svensk bakgrund totalt sett kan förklaras av en i genomsnitt lägre betygsnivå bland utrikes födda.

Diagram 10

**Andel med någon eftergymnasial utbildning vid olika tidpunkter efter gymnasieskolan.
Efter betygsnivå, kön och nationell bakgrund**

Avgångna 1998–2009

Studieförberedande program

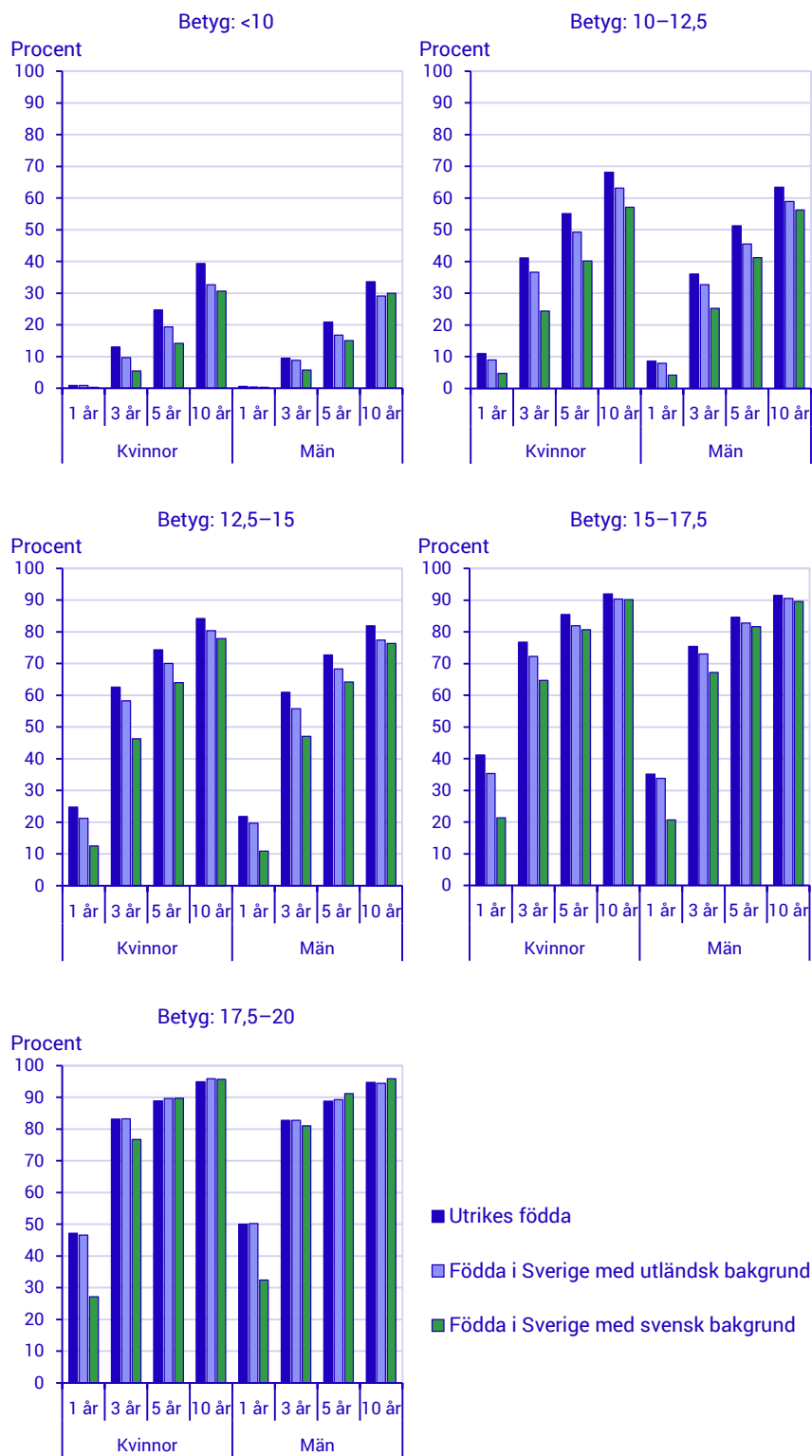
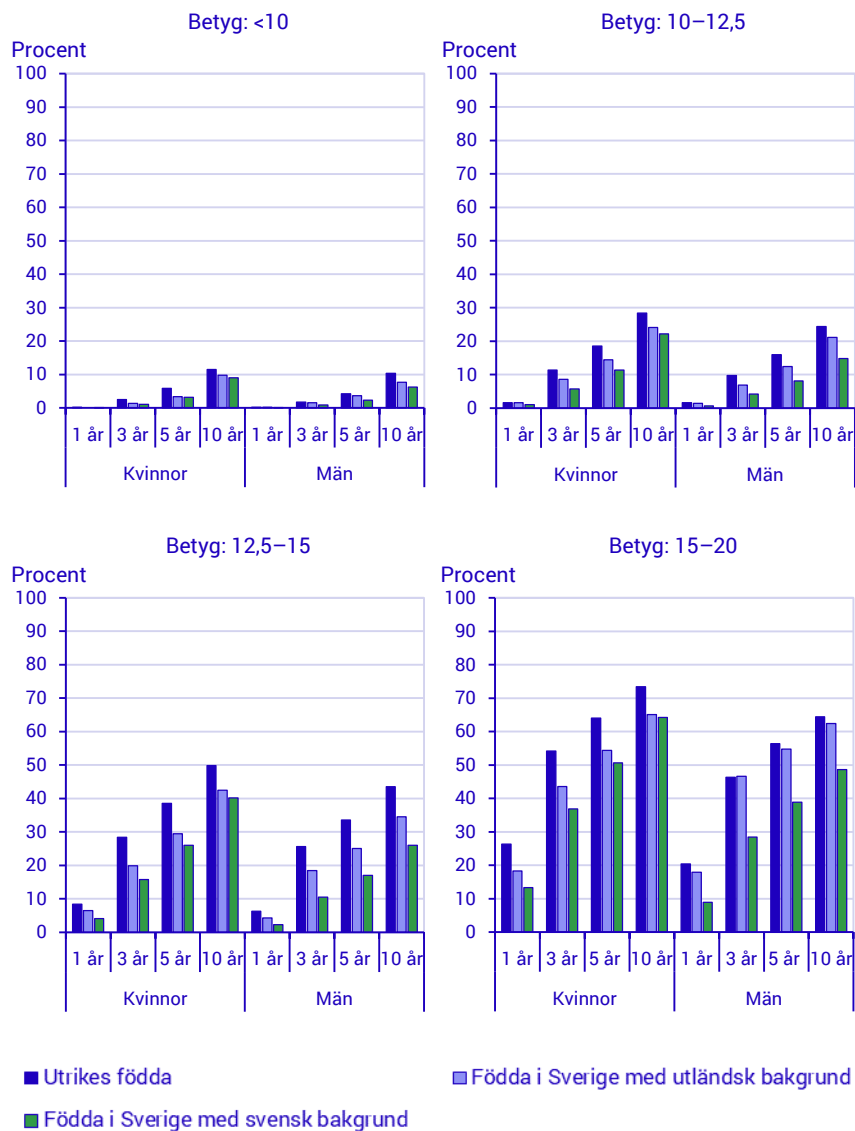

Diagram 10, fortsättning

Yrkesförberedande program

För de som gått yrkesförberedande program redovisas de två högsta betygsnivåerna tillsammans då antalet personer med betyg 17,5–20 är för litet för att kunna redovisas för flera av grupperna.

Små skillnader i andelen med examen

Bland personer med någon eftergymnasial utbildning ingår såväl de som läst en termin på högskolan som de som fullföljt en hel utbildning och tagit examen. För att jämföra studieresultat på de eftergymnasiala studierna undersöker vi här även andelen som har tagit examen 10 år efter gymnasieskolan, se diagram 11.

Precis som när andelen med någon eftergymnasial utbildning studerades märks tydliga skillnader i andelen med examen från en eftergymnasial utbildning efter kön, programtyp och betygsnivå.

Andelen med examen är högre för kvinnor, de som gått studieförberedande program och de med högre betyg. Skillnaderna efter nationell bakgrund är däremot ofta små.

För de som läst studieförberedande program på gymnasieskolan är andelen med examen ungefär densamma för utrikes födda, för födda i Sverige med utländsk bakgrund och för de med svensk bakgrund, inom respektive betygsnivå. Detta gäller för både kvinnor och män.

För de som läst yrkesförberedande program på gymnasieskolan är andelen som tagit examen i stort sett genomgående något högre i gruppen utrikes födda jämfört med övriga grupper. För män är andelen med examen också ofta högre för födda i Sverige med utländsk bakgrund jämfört med de med svensk bakgrund.

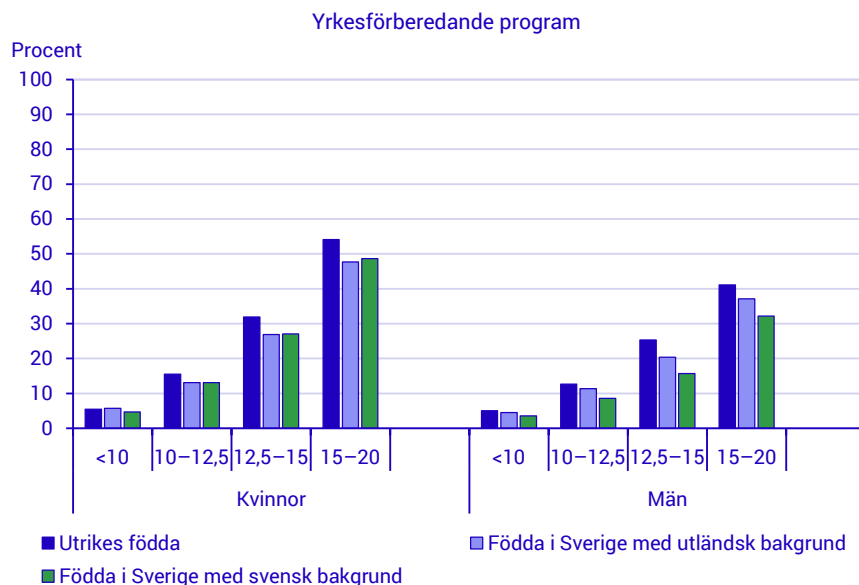
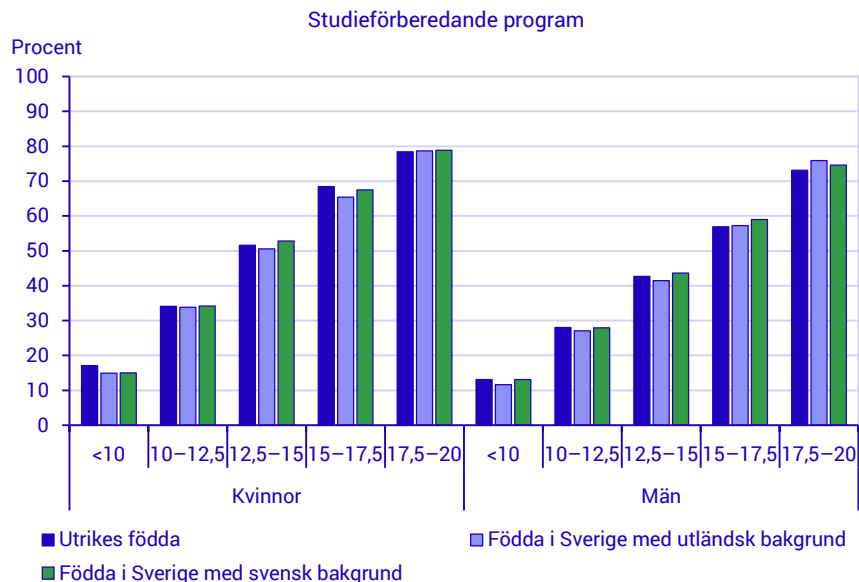
Som nämnts tidigare är det vanligare att utrikes födda och födda i Sverige med utländsk bakgrund börjar studera direkt efter gymnasieskolan, medan det är vanligare att börja något eller några år senare i gruppen med svensk bakgrund. Detta kan väntas leda till att de också slutför sina studier tidigare. Jämförs andelen som tagit examen från en eftergymnasial utbildning 5 år efter gymnasieskolan är det även då oftast små skillnader efter nationell bakgrund.

Tidigare visades att andelen med någon eftergymnasial utbildning ofta är högre för utrikes födda och födda i Sverige med utländsk bakgrund än för födda i Sverige med svensk bakgrund. Samtidigt är det mindre skillnaderna efter nationell bakgrund vad gäller andelen med examen. Vi ser också tydligare skillnader mellan olika betygsnivå vad gäller andelen med examen än andelen med någon eftergymnasial utbildning. Detta indikerar att examensgraden, dvs. andelen av de som påbörjat studier som också avslutar med examen, är lägre för utrikes födda och födda i Sverige med utländsk bakgrund än för de med svensk bakgrund och högre för de med högre gymnasiebetyg än för de med lägre betyg. Denna bild bekräftas i en rapport från UKÄ (2017) som undersökte vilka grupper som avbryter studier på de tio största yrkesexamensprogrammen på högskolan. Studien visar att en högre andel av studerande med utländsk bakgrund hoppar av utbildningen, men det finns skillnader mellan olika program. Analysen visar också att en högre andel av de med lägre gymnasiebetyg hoppar av utbildningen (UKÄ, 2017).

Diagram 11

Andel med examen från eftergymnasiala studier 10 år efter gymnasieskolan. Efter programtyp, kön, betygsnivå och nationell bakgrund

Avgångna från gymnasieskolan 1998–2009

För de som gått yrkesförberedande program redovisas de två högsta betygsnivåerna tillsammans då antalet personer med betyg 17,5–20 är för litet för att kunna redovisas för flera av grupperna.

Vanligast med utbildning på minst 3 år

De som tagit examen från en eftergymnasial utbildning kan ha läst en kortare eller längre utbildning. Oftast gäller det en längre utbildning på minst tre år. För de som läst studieförberedande program gäller det nära 9 av 10 av de som tagit examen. Även för kvinnor som gått yrkesförberedande program har en majoritet läst en längre utbildning, omkring 7 av 10 av de som tagit examen. För män som läst yrkesförberedande program är det däremot något vanligare att ha läst en utbildning kortare än tre år än en längre.

Det är vanligare för de med högre betyg att ha examen från en utbildning som är 3 år eller längre. Det gäller oavsett kön, programtyp eller nationell bakgrund.

Genomgående är det något vanligare att utrikes födda med en examen har gått en längre utbildning jämfört med födda i Sverige med svensk bakgrund. Mellan födda i Sverige med utländsk respektive svensk bakgrund finns däremot inga tydliga skillnader i hur lång utbildning de gått.

Tydliga skillnader mellan kvinnor och män i val av utbildningsinriktning

I föregående kapitel visades att val av gymnasieprogram främst skilde sig åt mellan kvinnor och män medan skillnaderna efter nationell bakgrund ofta var ganska små. Det gäller även när inriktning på den eftergymnasiala utbildningen jämförs efter kön och nationell bakgrund, se tabell 4. Skillnaderna efter både kön och nationell bakgrund är liknande de skillnader som visats när det gäller gymnasieprogram.

Bland kvinnor är det vanligast med en utbildning inom *Samhällsvetenskap, juridik, handel, administration*. Det gäller oavsett nationell bakgrund, men inriktningen är något vanligare bland utrikes födda och födda i Sverige med utländsk bakgrund än bland de med svensk bakgrund. Näst vanligast är en utbildning inom *Hälso- och sjukvård samt social omsorg* och denna inriktning är något vanligare bland utrikes födda än bland födda i Sverige med svensk bakgrund. *Pedagogik och lärarutbildning* är också en vanlig utbildningsinriktning för kvinnor. Andelen med den inriktningen på sin utbildning är något högre för de med svensk bakgrund än för utrikes födda och födda i Sverige med utländsk bakgrund.

För män är *Teknik och tillverkning* den vanligaste utbildningsinriktningen och andelen med den inriktningen på sin utbildning är i princip densamma oavsett nationell bakgrund. *Samhällsvetenskap, juridik, handel, administration*, som är den näst vanligaste utbildningsinriktningen för männen, följer samma mönster som för kvinnor med en högre andel både för utrikes födda och födda i Sverige med utländsk bakgrund jämfört med de med svensk bakgrund. Precis som för kvinnor är också utbildning inom *Hälso- och sjukvård samt social omsorg* vanligare bland utrikes födda män än bland män födda i Sverige med utländsk eller svensk bakgrund.

Tabell 4**Utbildningsinriktning på eftergymnasial utbildning efter kön och nationell bakgrund. Procent**

Avgångna från gymnasieskolan 1998–2009 med någon eftergymnasial utbildning

Utbildningsinriktning	Kvinnor			Män		
	Utrikes födda	Födda i Sverige med utländsk bakgrund	Födda i Sverige med svensk bakgrund	Utrikes födda	Födda i Sverige med utländsk bakgrund	Födda i Sverige med svensk bakgrund
Pedagogik och lärarutbildning	15	15	17	7	6	7
Humaniora och konst	7	8	8	6	6	9
Samhällsvetenskap, juridik, handel, administration	35	37	30	28	30	25
Naturvetenskap, matematik och data	4	4	4	9	11	9
Teknik och tillverkning	8	9	10	33	33	34
Lant- och skogsbruk samt djursjukvård	0	0	1	0	0	1
Hälso- och sjukvård samt social omsorg	27	24	24	11	9	8
Tjänster	3	3	5	5	4	7
Summa	100	100	100	100	100	100
Antal	23 500	14 900	275 700	17 800	11 200	205 600

Procentandelarna är avrundade till heltal. Det innebär att de i vissa fall inte summerar till 100. Siffran 0 innebär att värdet är mindre än 0,5 procent.

Läkarutbildning vanligare bland utrikes födda och födda i Sverige med utländsk bakgrund

I tabell 4 ovan ingår alla med någon eftergymnasial utbildning. För de som avslutat sin utbildning och tagit examen kan de vanligaste enskilda utbildningarna jämföras mellan grupperna. Dessa redovisas i tabellerna 5a och 5b för kvinnor respektive män med olika nationell bakgrund.

Drygt 70 procent av alla kvinnor med examen har läst någon av de 15 vanligaste utbildningarna för kvinnor. Sjuksköterskeutbildning är den vanligaste utbildningen totalt sett, och även för födda i Sverige med svensk bakgrund. För födda i Sverige med utländsk bakgrund är en ekonomutbildning vanligare och för utrikes födda är dessa två utbildningar lika vanliga. Att ha läst till läkare är vanligare bland utrikes födda och födda i Sverige med utländsk bakgrund än bland de med svensk bakgrund. För utrikes födda kvinnor är läkarutbildning den tionde vanligaste utbildningen, för födda i Sverige med utländsk bakgrund den nionde vanligaste och för födda i Sverige med svensk bakgrund är det den femtonde vanligaste utbildningen. Födda i Sverige med svensk bakgrund har istället i något högre utsträckning än övriga

grupper läst till exempelvis lärare i grundskolans lägre åldrar eller gått en förskolläraryt utbildning.

Tabell 5a

Vanligaste eftergymnasiala utbildningarna för kvinnor efter nationell bakgrund. Procent
Avgångna från gymnasieskolan 1998–2009 med examen från eftergymnasial utbildning

Utbildning	Utrikes födda	Födda i Sverige med utländsk bakgrund	Födda i Sverige med svensk bakgrund
Sjuksköterskeutbildning	10	8	11
Ekonomutbildning	10	12	9
Läraryt utbildning, grundskolans lägre åldrar	7	7	8
Övrig eftergymnasial utbildning inom samhällsvetenskap, juridik, handel och administration	5	7	5
Samhälls- och beteendevetenskaplig högskoleutbildning minst 3 år	7	6	5
Socionomutbildning	5	5	5
Övrig eftergymnasial utbildning inom hälso- och sjukvård/social omsorg	6	6	5
Övrig eftergymnasial utbildning inom tjänsteområdet	3	3	4
Juridisk högskoleutbildning minst 3 år	4	5	4
Ämnesläraryt utbildning, allmänna ämnen	4	4	4
Förskolläraryt utbildning	2	2	3
Naturvetenskaplig högskoleutbildning minst 3 år	2	2	3
Journalist- och medieutbildning	2	2	3
Högskoleutbildning i psykologi och psykoterapi minst 3 år	3	2	2
Läraryt utbildning	4	4	2
Övriga utbildningar	27	26	29
Summa	100	100	100
Antal	15 200	9 900	199 800

Tabellen är sorterad efter de vanligaste utbildningarna för kvinnor totalt sett.

Procentandelarna är avrundade till heltal. Det innebär att de i vissa fall inte summerar till 100.

Även för män utgör de vanligaste utbildningarna drygt 70 procent av de med examen. För män är en ekonomutbildning vanligast i alla grupper och det är en högre andel av födda i Sverige med utländsk bakgrund som har läst till ekonom jämfört med både utrikes födda och födda i Sverige med svensk bakgrund. Födda i Sverige med utländsk bakgrund läser också programmerar- och systemerutbildning i högre utsträckning än övriga grupper. Liksom för kvinnor är en läraryt utbildning vanligare bland män födda utomlands och födda i Sverige med utländsk bakgrund. I båda dessa grupper är det den sjätte vanligaste utbildningen medan det för män födda i Sverige med svensk bakgrund är den sextonde vanligaste utbildningen. Män med svensk bakgrund läser istället

civilingenjörutbildningar i högre utsträckning än utrikes födda och födda i Sverige med utländsk bakgrund.

Tabell 5b

Vanligaste eftergymnasiala utbildningarna för män efter nationell bakgrund. Procent
Avgångna från gymnasieskolan 1998–2009 med examen från eftergymnasial utbildning

Utbildning	Utrikes födda	Födda i Sverige med utländsk bakgrund	Födda i Sverige med svensk bakgrund
Ekonomutbildning	12	15	11
Övrig eftergymnasial utbildning inom teknik och tillverkning	7	8	8
Civilingenjörutbildning, elektroteknik, teknisk fysik och data	5	5	7
Civilingenjörutbildning, maskin, fordon/farkost, industriell ekonomi	4	5	6
Programmerar- och systemerarutbildning	5	7	5
Övrig eftergymnasial utbildning inom samhällsvetenskap, juridik, handel och administration	5	6	4
Ingenjörutbildning; maskin, fordon/farkost, industriell ekonomi	4	4	4
Ingenjörutbildning; elektroteknik, teknisk fysik och data	5	4	3
Samhälls- och beteendevetenskaplig högskoleutbildning minst 3 år	4	3	3
Ämnesläroverutbildning, allmänna ämnen	3	2	3
Övrig eftergymnasial utbildning inom tjänsteområdet	2	2	3
Juridisk högskoleutbildning minst 3 år	3	3	3
Naturvetenskaplig högskoleutbildning minst 3 år	3	2	3
Ingenjörutbildning; väg- och vatten, byggnad, lantmäteri	3	3	3
Sjuksköterskeutbildning	2	2	3
Läkarutbildning	5	4	2
Övriga utbildningar	27	24	29
Summa	100	100	100
Antal	9 700	6 500	127 600

I tabellen redovisas 16 utbildningar, till skillnad från motsvarande tabell för kvinnor där 15 utbildningar redovisas. I tabellen inkluderas även läkarutbildningen då den hör till de tio vanligaste utbildningarna för både utrikes födda män och män födda i Sverige med utländsk bakgrund. Tabellen är sorterad efter de vanligaste utbildningarna för män totalt sett.

Procentandelarna är avrundade till heltal. Det innebär att de i vissa fall inte summerar till 100.

Olika utbildningar vanliga beroende på betygsnivå

I tabellerna ovan redovisas de vanligaste utbildningarna bland de med en examen, utan uppdelning efter programtyp eller betygsnivå på gymnasieskolan. De skillnader som finns efter nationell bakgrund gäller till stor del även inom respektive betygsnivå. Vilka utbildningar som är vanliga varierar mellan de med lägre och högre betygsnivå. För vissa utbildningar krävs höga betyg för att antas till utbildningen.

Läkarutbildningen är ett exempel på en utbildning som är betydligt vanligare bland de med den högsta betygsnivån jämfört med de med lägre betyg. Av dem med genomsnittliga betygspoäng på 17,5–20 är läkarutbildningen den vanligaste utbildningen bland utrikes födda med examen, den näst vanligaste bland födda i Sverige med utländsk bakgrund och den fjärde vanligaste bland födda i Sverige med svensk bakgrund. Även examen från en juridisk högskoleutbildning, från civilingenjörsutbildningar och från en utbildning i psykologi eller psykoterapi är betydligt vanligare för de med den högsta betygsnivån.

Bland de med näst högst betyg, 15–17,5 i genomsnittligt betygspoäng, är det vanligare med en examen från en socionomutbildning, ekonomutbildning, journalist- och medieutbildning, sjuksköterskeutbildning eller en naturvetenskaplig högskoleutbildning jämfört med både dem med högre och lägre betyg.

För de med mindre än 15 i genomsnittligt betygspoäng är det vanligare med examen från exempelvis forskollärarytutbildning, lärarutbildning för grundskolans lägre åldrar, programmerar- och systemerarutbildning samt från olika ingenjörsutbildningar.

Antalet med examen inom olika inriktningar påverkas också av att en högre andel av de med lägre gymnasiebetyg hoppar av utbildningen. Det visas till exempel i UKÄ:s rapport om avhopp från de tio största yrkesexamensprogrammen, som nämnts tidigare (UKÄ, 2017).

Sysselsättning 10 år efter gymnasieskolan

I det här kapitlet beskrivs sysselsättningen 10 år efter gymnasieskolan för avgångna från gymnasieskolan åren 1998–2009. Först beskrivs andelen som arbetar, som studerar och som varken arbetar eller studerar. För de som enbart arbetar beskrivs fördelningen efter arbetsställets näringsgren.

Vanligast att arbeta 10 år efter gymnasieskolan

I det här kapitlet redovisas sysselsättning i form av om man arbetar och/eller studerar eller varken arbetar eller studerar. 10 år efter gymnasieskolan har de flesta som läst vidare avslutat sina studier och arbete är den vanligaste sysselsättningen. Det finns också de som studerar och en grupp som både arbetar och studerar. Här ingår såväl personer som har ett extrajobb vid sidan av studierna, som arbetat en del av året och studerat en annan del av året och som i huvudsak arbetar, men som studerar vid sidan av arbetet.

I diagram 12 jämförs sysselsättningen 10 år efter avslutade gymnasiestudier efter kön och nationell bakgrund, men utan hänsyn till programtyp och betygsnivå. Andelen som enbart arbetar, alltså andelen som arbetar och inte samtidigt studerar, är lägre för utrikes födda och födda i Sverige med utländsk bakgrund än för de med svensk bakgrund. Andelen som varken arbetar eller studerar är istället högre för utrikes födda och födda i Sverige med utländsk bakgrund medan andelen som studerar eller både arbetar och studerar är relativt lika oavsett nationell bakgrund.

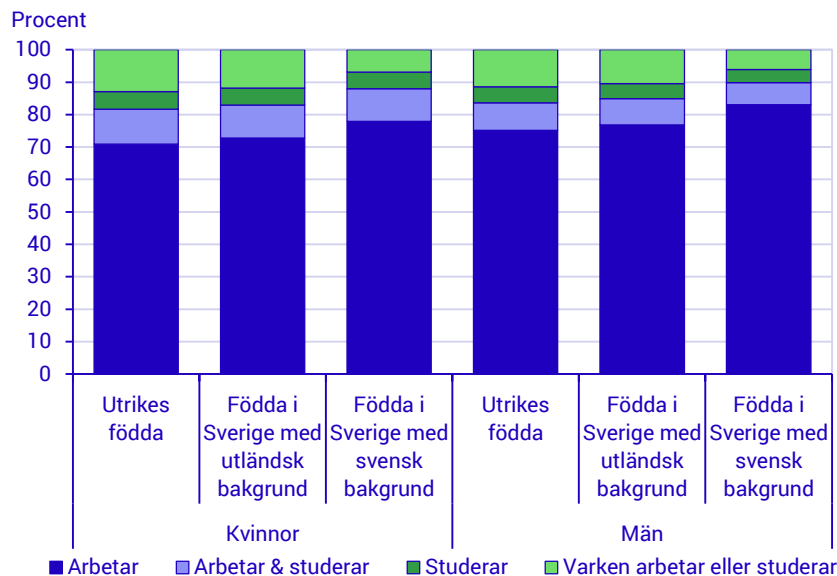
Mönstret är detsamma för både kvinnor och män, men andelen som enbart arbetar är genomgående något högre bland männen medan andelen som både arbetar och studerar är högre bland kvinnorna.

Sysselsättning redovisas i fyra kategorier:

- Arbetar
- Arbetar och studerar
- Studerar
- Varken arbetar eller studerar.

Läs mer i [Kort om statistiken](#).

Diagram 12
Sysselsättning 10 år efter gymnasieskolan. Efter kön och nationell bakgrund
 Avgångna från gymnasieskolan 1998–2009

Lägre andel som arbetar bland utrikes födda och födda i Sverige med utländsk bakgrund

Skillnaderna i andelen som enbart arbetar efter nationell bakgrund återfinns till största del även vid en uppdelning efter typ av gymnasieprogram och betygsnivå, se diagram 13. I de flesta grupper är andelen som enbart arbetar lägst bland utrikes födda, något högre bland födda i Sverige med utländsk bakgrund och högst bland födda i Sverige med svensk bakgrund. I vissa fall är andelen som enbart arbetar ungefär densamma för utrikes födda och födda i Sverige med utländsk bakgrund. Det förekommer också att andelen som enbart arbetar är något högre för utrikes födda än för födda i Sverige med utländsk bakgrund. Skillnaden i andel som arbetar mellan utrikes födda och födda i Sverige med svensk bakgrund varierar mellan 3 och 9 procentenheter och mellan födda i Sverige med utländsk bakgrund och de med svensk bakgrund är skillnaden mellan 3 och 8 procentenheter.

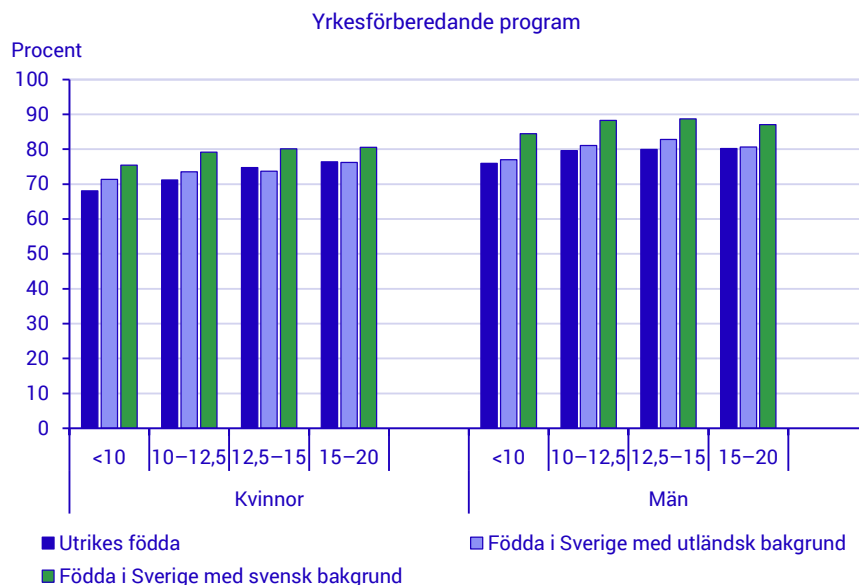
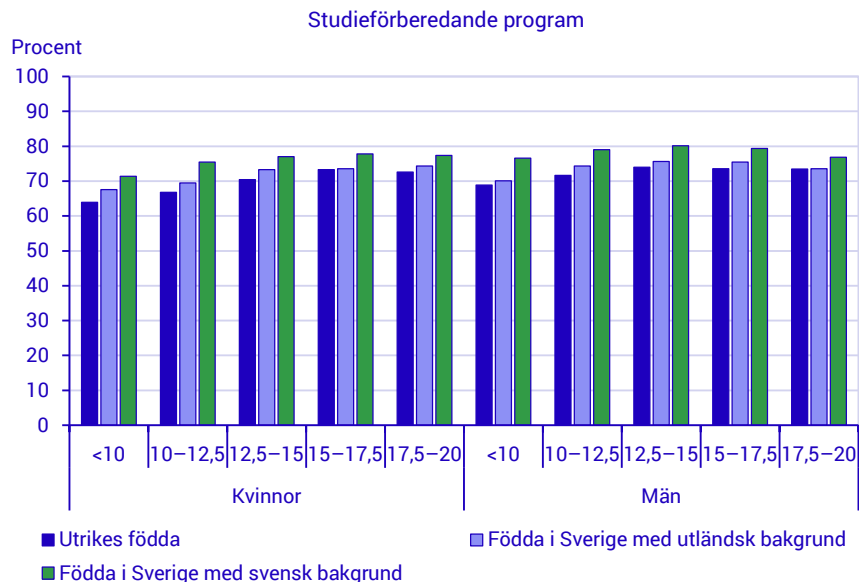
Andelen som enbart arbetar 10 år efter gymnasieskolan är generellt sett högre för de som gått yrkesförberedande program än för de som gått studieförberedande program. Andelen som enbart arbetar är också i de flesta fall högre för män än för kvinnor. Det finns också vissa skillnader mellan betygsnivåer, där andelen som enbart arbetar är lägre i gruppen med lägst betyg. Däremot är det ofta ganska små skillnader mellan övriga betygsnivåer.

Med begreppet "enbart arbetar" menas de som arbetar och inte samtidigt studerar.

Diagram 13

Andel som enbart arbetar 10 år efter gymnasieskolan. Efter programtyp, kön, betygsnivå och nationell bakgrund

Avgångna från gymnasieskolan 1998–2009

Andelen som enbart arbetar avser andelen som arbetar och som inte samtidigt studerar.

För de som gått yrkesförberedande program redovisas de två högsta betygsnivåerna tillsammans då antalet personer med betyg 17,5–20 är för litet för att kunna redovisas för flera av grupperna.

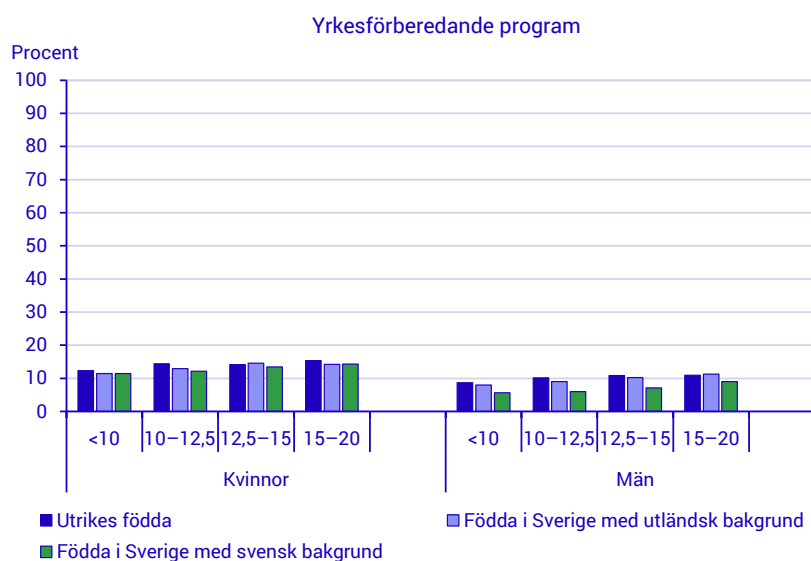
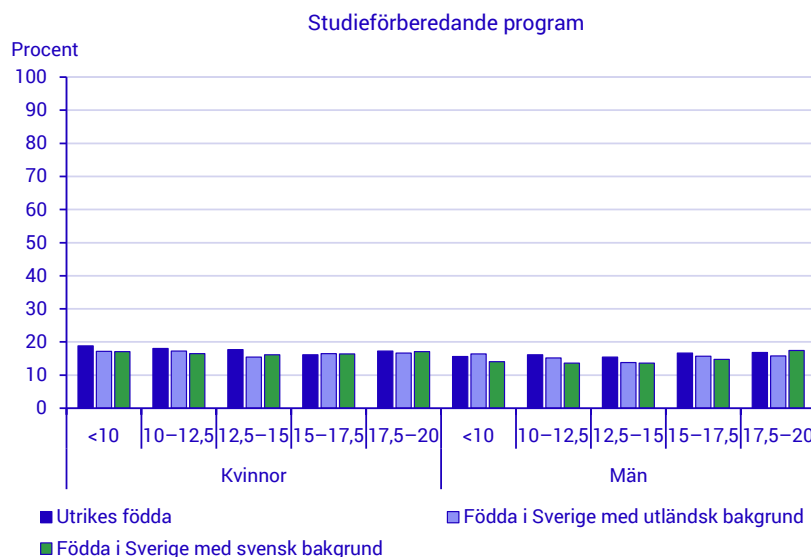
Små skillnader i andel studerande 10 år efter gymnasieskolan

I diagram 14 redovisas andelen som studerar eller som både arbetar och studerar uppdelat efter programtyp och betygsnivå. Dessa grupper redovisas här tillsammans för att på så sätt få fram den totala andelen studerande. Andelen som studerar skiljer sig ofta relativt lite mellan grupper, både vad gäller nationell bakgrund och betygsnivå. För kvinnor som gått studieförberedande program varierar andelen studerande

exempelvis mellan 15 och 19 procent i olika grupper. Ett undantag är män som gått yrkesförberedande program för vilka andelen studerande genomgående är högre bland utrikes födda och bland födda i Sverige med utländsk bakgrund jämfört med födda i Sverige med svensk bakgrund.

Andelen som studerar 10 år efter gymnasieskolan är generellt sett högre för de som gått studieförberedande program än för de som gått yrkesförberedande program. För de som gått yrkesförberedande program är det också en tydligt högre andel studerande bland kvinnor än bland män.

Diagram 14
Andel som arbetar och studerar eller enbart studerar 10 år efter gymnasieskolan. Efter programtyp, kön, betygsnivå och nationell bakgrund
 Avgångna från gymnasieskolan 1998–2009

För de som gått yrkesförberedande program redovisas de två högsta betygsnivåerna tillsammans då antalet personer med betyg 17,5–20 är för litet för att kunna redovisas för flera av grupperna.

Högre andel som varken arbetar eller studerar bland utrikes födda och födda i Sverige med utländsk bakgrund

När det gäller andelen som varken arbetar eller studerar är den genomgående lägst för födda i Sverige med svensk bakgrund, se diagram 15. Skillnaden mellan utrikes födda och födda i Sverige med utländsk bakgrund är ofta liten. Det är inga större skillnader mellan de som gått studieförberedande program och de som gått yrkesförberedande program. Inte heller är det några tydliga skillnader mellan kvinnor och män. Däremot finns en skillnad efter betygsnivå, där andelen som varken arbetar eller studerar är högre i grupper med lägre betyg. Andelen är ofta minst dubbelt så hög i gruppen med lägst betyg jämfört med gruppen med högst betyg. För exempelvis utrikes födda kvinnor som gått yrkesförberedande program är andelen som varken arbetar eller studerar 20 procent i gruppen med mindre än 10 i genomsnittlig betygspoäng och 8 procent i gruppen med betygsnivå 15–20.

En del av de som ingår i gruppen som varken arbetar eller studerar har ändå någon inkomst från arbete, men för liten för att de ska räknas som arbetande. Det gäller omkring 4 av 10 som varken arbetar eller studerar. Andelen är något lägre för kvinnor födda utomlands och födda i Sverige med utländsk bakgrund än för kvinnor med svensk bakgrund medan det för män inte är någon större skillnad efter nationell bakgrund. För omkring 3 av 10 finns någon uppgift om arbetslöshet under året, genom att de varit inskrivna som arbetsökande hos Arbetsförmedlingen, har arbetslöshetsersättning eller inkomst för deltagande i någon arbetsmarknadspolitisk åtgärd. Många av de arbetslösa har också någon arbetsinkomst, så sammantaget har drygt hälften i gruppen som varken arbetar eller studerar antingen låg inkomst från arbete eller uppgift om arbetslöshet.

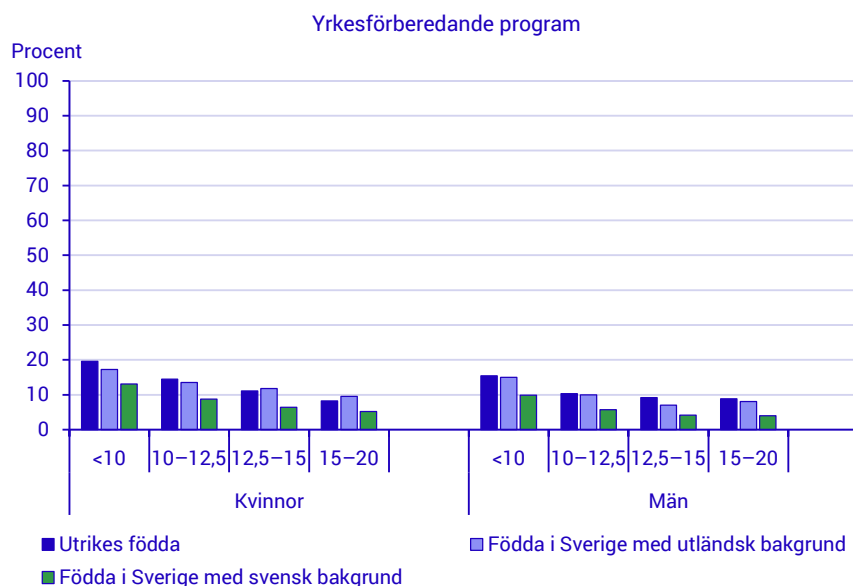
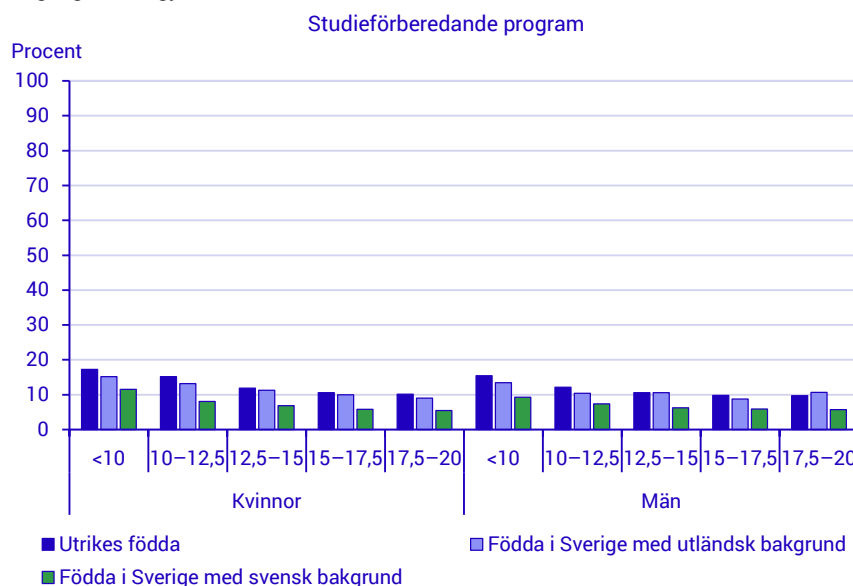
Bland de som varken har arbetat eller varit arbetslösa är sjukpenning eller sjuk- och aktivitetsersättning samt föräldrapenning de vanligaste inkomstslagen, medan en mycket liten andel har ekonomiskt bistånd. Föräldrapenning förekommer dock nästan enbart hos kvinnor. För drygt 3 av 10 av de som varken arbetar eller studerar finns inte uppgift om något av ovan nämnda inkomstslag.

Det förekommer att personer som har utvandrat från Sverige fortfarande är folkbokförda. Detta leder till en övertäckning i befolkningsregistren och är något som kan påverka statistiken då dessa personer räknas till befolkningen, men inte kan tillhöra grupper som arbetar eller studerar. Att inkomster helt saknas i registren kan vara en indikation på att en person inte längre finns i landet. SCB har gjort skattningar av övertäckningen (SCB, 2015) genom att identifiera personer som saknar avtryck i registren, vad gäller inkomst, sysselsättning och demografiska händelser. Vi har använt denna modell för att kontrollera vårt datamaterial och enligt denna skattning tillhör omkring 1 av 20 i gruppen som varken arbetar eller studerar övertäckningen. Andelen är högre bland utrikes födda än bland födda i

Sverige, men denna skillnad har ingen betydelse för jämförelserna efter nationell bakgrund.

Diagram 15
Andel som varken arbetar eller studerar 10 år efter gymnasieskolan. Efter programtyp, kön, betygsnivå och nationell bakgrund
 Avgångna från gymnasieskolan 1998–2009

För de som gått yrkesförberedande program redovisas de två högsta betygsnivåerna tillsammans då antalet personer med betyg 17,5–20 är för litet för att kunna redovisas för flera av grupperna.

Det finns en del studier om gruppen unga som varken arbetar eller studerar, se till exempel Forslund och Liljeberg (2021). Gruppen är heterogen då den inkluderar både de som är relativt kortvarigt frånvarande från arbete och de som befinner sig långt ifrån arbetsmarknaden. Personer som på grund av sjukdom eller någon funktionsnedsättning inte kan arbeta eller studera hör till de som kan väntas tillhöra gruppen en längre tid, medan personer som är arbetsökande i

högre grad lämnar gruppen och kommer i arbete. Forslund och Liljeberg visar också att de som tillhört gruppen unga som varken arbetar eller studerar har en svagare koppling till arbetsmarknaden även senare i livet.

Vanligare att utrikes födda arbetar inom vård och omsorg

För de som enbart arbetar kan det vara intressant att jämföra fördelningen efter arbetsställets näringsgren mellan olika grupper. Denna fördelning visas för kvinnor och män med olika nationell bakgrund i tabell 6. Det är tydliga skillnader mellan kvinnor och män, men också vissa skillnader efter nationell bakgrund.

För kvinnor är det vanligast att arbeta inom *Vård och omsorg eller sociala tjänster*. Det gäller oavsett nationell bakgrund, men särskilt för utrikes födda kvinnor. Andra vanliga näringsgrenar att arbeta inom är *Handel, Utbildning* och *Företagstjänster*. Att arbeta inom *Handel* och *Företagstjänster* är något vanligare för födda i Sverige med utländsk bakgrund jämfört med övriga grupper, men skillnaderna är små.

För män är det vanligast att arbeta inom *Tillverkning och utvinning, Företagstjänster, Handel* samt *Byggverksamhet*. Totalt sett arbetar omkring 15 procent inom var och en av dessa näringsgrenar. Andelen som arbetar inom *Byggverksamhet* är betydligt lägre för utrikes födda och födda i Sverige med utländsk bakgrund än födda i Sverige med svensk bakgrund. Att arbeta inom *Företagstjänster* är istället vanligare för utrikes födda och födda i Sverige med utländsk bakgrund än för de med svensk bakgrund. Utrikes födda och födda i Sverige med utländsk bakgrund arbetar också oftare inom *Vård och omsorg eller sociala tjänster* samt inom *Hotell och restaurang* jämfört med födda i Sverige med svensk bakgrund.

Inom *Företagstjänster* ingår bland annat bemanningsföretag och olika typer av konsulttjänster. Arbeten på bemanningsföretag är vanligare både bland utrikes födda och födda i Sverige med utländsk bakgrund jämfört med födda i Sverige med svensk bakgrund. Det gäller både bland kvinnor och bland män.

De skillnader som visas här återspeglar till stor del det som visats tidigare vad gäller inriktning på gymnasieprogram och på eftergymnasiala utbildningar, där exempelvis utrikes födda var överrepresenterade i vårdutbildningar både på gymnasial och eftergymnasial nivå och män med svensk bakgrund var överrepresenterade på byggprogrammet på gymnasieskolan.

Tabell 6**Arbetsställets näringsgren för personer som enbart arbetar 10 år efter gymnasieskolan.
Efter kön och nationell bakgrund**

Avgångna från gymnasieskolan 1998–2009

Arbetsställets näringsgren	Kvinnor			Män		
	Utrikes födda	Födda i Sverige med utländsk bakgrund	Födda i Sverige med svensk bakgrund	Utrikes födda	Födda i Sverige med utländsk bakgrund	Födda i Sverige med svensk bakgrund
Jordbruk, skogsbruk och fiske	0	0	1	0	0	2
Tillverkning och utvinning	5	5	6	15	13	16
Energiförsörjning; miljöverksamhet	0	0	1	1	1	1
Byggverksamhet	1	1	1	6	9	15
Handel	13	15	14	15	15	14
Transport och magasinering	2	3	2	7	5	6
Hotell- och restaurangverksamhet	3	3	3	4	5	2
Information och kommunikation	3	4	4	7	9	8
Finans- och försäkringsverksamhet	4	4	3	3	4	3
Fastighetsverksamhet	1	1	1	1	1	1
Företagstjänster	13	15	13	17	18	14
Offentlig förvaltning och försvar	9	8	8	6	5	6
Utbildning	13	13	14	5	5	4
Vård och omsorg; sociala tjänster	27	21	22	9	7	5
Kulturella och personliga tjänster	4	5	5	3	3	3
Okänd verksamhet	1	0	0	0	0	0
Summa	100	100	100	100	100	100
Antal	25 700	16 800	326 000	25 400	16 600	342 300

Procentandelarna är avrundade till heltal. Det innebär att de i vissa fall inte summerar till 100. Siffran 0 innebär att värdet är mindre än 0,5 procent.

Fördelning efter näringsgren varierar efter betygsnivå

I tabellerna ovan redovisas fördelningen efter arbetsställets näringsgren utan uppdelning efter programtyp eller betygsnivå. De skillnader som finns efter nationell bakgrund gäller i stort sett även inom respektive programtyp och betygsnivå. Vilka näringsgrenar som är vanliga att arbeta inom varierar efter programtyp, något som hänger samman med vilken typ av yrken som är vanliga inom respektive näringsgren. Arbete inom till exempel *Byggverksamhet* och *Hotell- och restaurangverksamhet* är betydligt vanligare bland de som gått yrkesförberedande program, medan arbete inom exempelvis *Företagstjänster*, *Information och kommunikation* samt *Offentlig förvaltning och försvar* är vanligare för de som gått studieförberedande program.

Vilka näringsgrenar som är vanliga varierar också mellan de med lägre och högre betygsnivå. Här är det vissa skillnader både efter programtyp i gymnasieskolan och efter kön. Arbete inom *Offentlig förvaltning och försvar* samt *Information och kommunikation* är vanligare ju högre betyg man har, detta gäller oavsett programtyp och kön. För de som gått studieförberedande program märks även ett liknande mönster för arbete inom *Företagstjänster*.

För kvinnor som gått studieförberedande program är det vanligare att arbeta inom *Hotell- och restaurang* och *Handel* ju lägre gymnasiebetyg man har. För kvinnor som gått yrkesförberedande program gäller det även *Vård och omsorg eller sociala tjänster*.

För män är mönstret liknande för arbete inom *Tillverkning och utvinning*, *Handel* samt *Transport och magasinering*, oavsett programtyp. För män som gått studieförberedande program gäller det även *Byggverksamhet* och *Hotell- och restaurangverksamhet*.

Inkomst 10 år efter gymnasieskolan

I det här kapitlet beskrivs inkomstnivån 10 år efter gymnasieskolan för de som avslutade gymnasieskolan med slutbetyg åren 1998–2009. I kapitlet studeras främst inkomsten för de som arbetar och inte samtidigt studerar.

"Sammanräknad förvärsinkomst" är summan av alla skattepliktiga inkomster före skatt. Här ingår löneinkomst och inkomst från näringsverksamhet samt exempelvis sjukpenning, föräldrapenning och a-kassa.

Läs mer i Kort om statistiken.

I detta kapitel redovisas årsinkomsten 10 år efter avslutade gymnasie-studier. Vi använder här begreppet sammanräknad förvärsinkomst, vilket är summan av alla skattepliktiga inkomster före skatt. Inkomsten påverkas av till exempel frånvaro, deltid-/heltidstjänstgöring och övertidsersättning. Inkomsterna har justerats till 2020 års nivå med konsumentprisindex (KPI). För att jämföra olika grupper används medianen av årsinkomsten, vilket är den mittersta inkomsten i en grupp som sorteras i storleksordning från den lägsta till den högsta inkomsten.

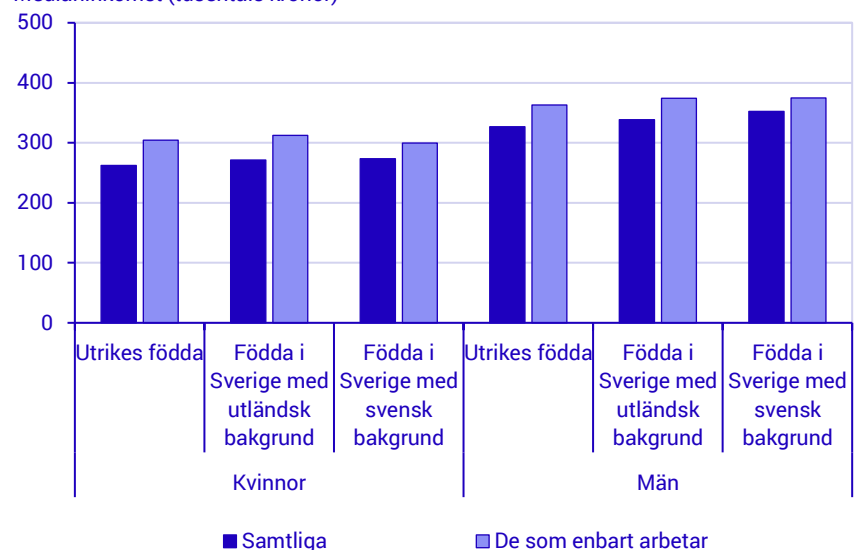
Liknande inkomstnivå oavsett nationell bakgrund

Med begreppet "enbart arbetar" menas de som arbetar och inte samtidigt studerar.

I diagram 16 jämförs inkomsten efter kön och bakgrund, utan hänsyn till betygsnivå. Inkomster redovisas för samtliga avgångna i respektive grupp och för de som enbart arbetade 10 år efter avslutade gymnasie-studier. Båda dessa mått visar på små skillnader efter nationell bakgrund. Inkomstnivåerna skiljer sig däremot tydligt mellan kvinnor och män.

Diagram 16
Sammanräknad förvärsinkomst 10 år efter gymnasieskolan. Efter kön och nationell bakgrund. Samtliga och de som enbart arbetar
Avgångna från gymnasieskolan 1998–2009

Medianinkomst (tusentals kronor)

Medianinkomsten för samtliga avgångna är lägre än för de som enbart arbetar. Det beror på att det bland samtliga även finns personer som inte arbetar och därför inte har någon inkomst från arbete. Som visades i kapitlet *Sysselsättning 10 år efter gymnasieskolan* är det en högre andel som arbetar bland födda i Sverige med svensk bakgrund jämfört med i övriga grupper. Andelen som arbetar är också högre bland män än bland kvinnor. Dessa skillnader påverkar inkomstskillnaderna mellan de olika grupperna när inkomsterna för samtliga jämförs.

I resten av det här kapitlet ligger fokus på de som enbart arbetar och jämförelser görs mellan de olika betygsnivåerna.

Högre inkomst bland utrikes födda än födda i Sverige med samma betyg

I diagram 17 jämförs inkomsten för de som enbart arbetar 10 år efter gymnasieskolan efter betygsnivå och studieförberedande respektive yrkesförberedande program. I alla grupperna har de med en högre betygsnivå en högre inkomst. Inkomsten är också högre för de som gått studieförberedande program än för de som gått yrkesförberedande program.

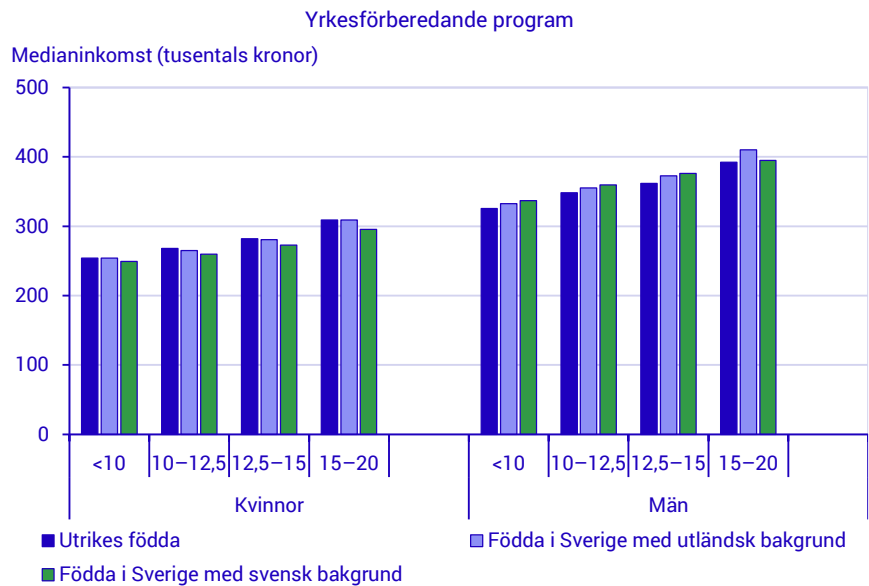
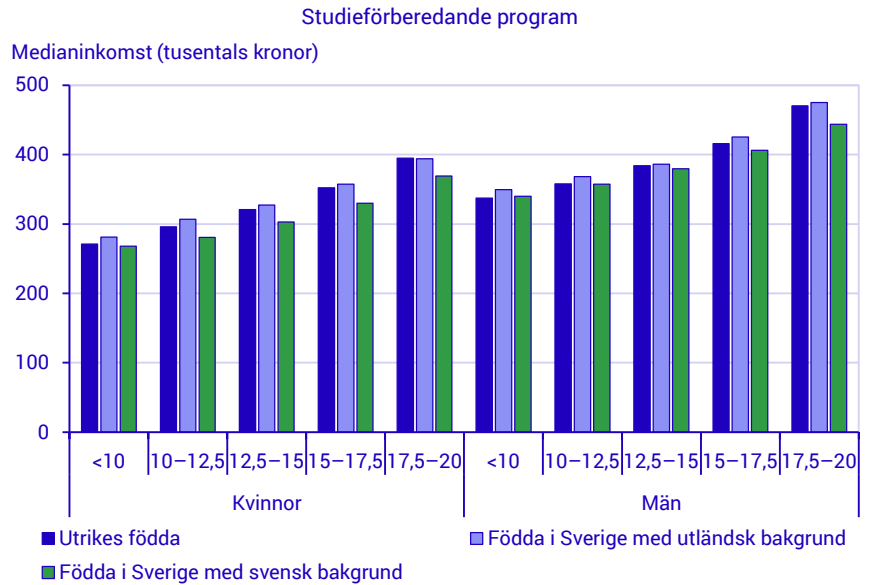
När kvinnor med samma betygsnivå jämförs är inkomsten i stort sett genomgående något lägre för födda i Sverige med svensk bakgrund än för utrikes födda och födda i Sverige med utländsk bakgrund. Skillnaderna är tydligast bland de som gått studieförberedande program och bland de med högre betyg. Inkomstskillnaderna bland män är ofta mycket små, förutom bland de med de högsta betygsnivåerna. I dessa grupper är inkomstnivån något lägre bland födda i Sverige med svensk bakgrund jämfört med övriga grupper. Bland män som gått yrkesförberedande program och med genomsnittliga betygspoäng på mindre än 15 är inkomsten lägst bland utrikes födda och högst bland födda i Sverige med svensk bakgrund.

Det är viktigt att tänka på att elever födda i Sverige med svensk bakgrund i genomsnitt har högre betyg och utrikes födda elever lägre betyg (se kapitel *Beskrivning av avgångna från gymnasieskolan 1998–2009*). Det förklarar varför utrikes födda kvinnor och kvinnor födda i Sverige med svensk bakgrund totalt sett har liknande medianinkomster (diagram 16, ovan), trots att utrikes födda kvinnor inom respektive betygsnivå har en högre medianinkomst än kvinnor födda i Sverige med svensk bakgrund (diagram 17, nedan).

När kvinnor och män med samma nationella bakgrund och betygsnivå jämförs har män en högre medianinkomst än kvinnor i alla grupper. I alla grupper är könsskillnaden större bland de som gått yrkesförberedande program än bland de som gått studieförberedande program. Könsskillnaden är störst bland födda i Sverige med svensk bakgrund med betygsnivå 12,5–15 som gått yrkesförberedande program (drygt 100 000 kronor skillnad).

Diagram 17

**Sammanräknad förvärvsinkomst för de som enbart arbetar 10 år efter gymnasieskolan.
Efter programtyp, kön, betygsnivå och nationell bakgrund
Avgångna från gymnasieskolan 1998–2009**

Olika inkomstskillnader inom olika utbildningsinriktningar och branscher

Inkomsterna har hittills redovisats oberoende av om de unga har läst vidare på högskolan eller vilken inriktning deras gymnasiestudier eller eftergymnasiala studier hade. Utbildningsnivå och utbildningsinriktning påverkar vilka branscher och yrken de unga arbetar inom och det i sin tur påverkar lön och inkomst. Tidigare kapitel visade att det finns tydliga skillnader mellan kvinnors och mäns utbildningsval, men även vissa skillnader utifrån nationell bakgrund.

Det har tidigare visats att utrikes födda och födda i Sverige med utländsk bakgrund läst vidare efter gymnasieskolan i något högre utsträckning än födda i Sverige med svensk bakgrund. De med en eftergymnasial utbildning har högre inkomst än de med gymnasial utbildningsnivå. Jämförelser av inkomstnivå efter utbildningsnivå bland kvinnor visar att födda i Sverige med utländsk bakgrund har högst inkomst och födda i Sverige med svensk bakgrund har lägst inkomst, både bland de som läst vidare och inte tagit examen och bland de med examen, se tabell 7. Bland män har utrikes födda och födda i Sverige med svensk bakgrund ungefär samma inkomst, medan inkomsten är högre för födda i Sverige med utländsk bakgrund. Det gäller både för de med och de utan examen. För män som inte läst vidare efter gymnasieskolan är inkomstnivån däremot högst bland födda i Sverige med svensk bakgrund.

Tabell 7
Sammanräknad förvärvsinkomst (median) för de som enbart arbetar 10 år efter gymnasieskolan. Efter utbildningsnivå, utan examen/med examen, kön och nationell bakgrund

Avgångna från gymnasieskolan 1998–2009

Utbildningsnivå, utan examen/med examen	Kvinnor			Män		
	Utrikes födda	Födda i Sverige med utländsk bakgrund	Födda i Sverige med svensk bakgrund	Utrikes födda	Födda i Sverige med utländsk bakgrund	Födda i Sverige med svensk bakgrund
Gymnasial utbildning	266 000	271 000	267 000	343 000	353 000	363 000
Eftergymnasial utbildning, utan examen	302 000	313 000	293 000	359 000	366 000	359 000
Eftergymnasial utbildning, med examen	340 000	350 000	328 000	406 000	416 000	405 000

I tabell 8 visas inkomster efter utbildningsinriktning för de som har någon eftergymnasial utbildning. Inkomstskillnaderna varierar inom olika utbildningsinriktningar. I många fall är det mycket små skillnader efter nationell bakgrund. För de som har läst utbildningar inom *Hälso- och sjukvård samt social omsorg* samt *Pedagogik och lärarutbildning*, två vanliga inriktningar för kvinnor, är inkomstnivån högre för utrikes födda och födda i Sverige med utländsk bakgrund än för födda i Sverige med svensk bakgrund. Dessa skillnader märks även inom enskilda utbildningar som läkarutbildning, sjuksköterskeutbildning och lärarutbildningar. Inkomstskillnaderna är liknande även för de som läst omvårdnadsprogrammet på gymnasieskolan.

Tabell 8

Sammanräknad förvärsinkomst (median) för de som enbart arbetar 10 år efter gymnasieskolan. Efter utbildningsinriktning på eftergymnasial utbildning, kön och nationell bakgrund

Avgångna från gymnasieskolan 1998–2009 med någon eftergymnasial utbildning

Utbildningsinriktning	Kvinnor			Män		
	Utrikes födda	Födda i Sverige med utländsk bakgrund	Födda i Sverige med svensk bakgrund	Utrikes födda	Födda i Sverige med utländsk bakgrund	Födda i Sverige med svensk bakgrund
Pedagogik och lärarutbildning	297 000	308 000	283 000	334 000	353 000	319 000
Humaniora och konst	285 000	287 000	278 000	304 000	294 000	298 000
Samhällsvetenskap, juridik, handel, administration	342 000	355 000	350 000	380 000	398 000	397 000
Naturvetenskap, matematik och data	337 000	343 000	333 000	388 000	396 000	385 000
Teknik och tillverkning	386 000	392 000	391 000	420 000	427 000	427 000
Lant- och skogsbruk samt djursjukvård	-	-	317 000	-	-	366 000
Hälso- och sjukvård samt social omsorg	334 000	342 000	310 000	412 000	420 000	366 000
Tjänster	300 000	312 000	311 000	356 000	375 000	373 000

Inkomst redovisas för grupper med minst 200 personer.

För ovan nämnda utbildningsinriktningar finns en tydlig koppling till arbete inom *Vård och omsorg samt sociala tjänster* respektive *Utbildning* och inkomstskillnaderna är liknande inom dessa branscher, se tabell 9. För de som arbetar inom *Företagstjänster, Hotell- och restaurangverksamhet, Transport och magasinering* är mönstret omvänt och födda i Sverige med svensk bakgrund har högst inkomst.

Tabell 9
Sammanräknad förvärvsinkomst (median) för de som enbart arbetar 10 år efter gymnasieskolan. Efter arbetsställets näringsgren, kön, nationell bakgrund
 Avgångna från gymnasieskolan 1998–2009

Arbetsställets näringsgren	Kvinnor			Män		
	Utrikes födda	Födda i Sverige med utländsk bakgrund	Födda i Sverige med svensk bakgrund	Utrikes födda	Födda i Sverige med utländsk bakgrund	Födda i Sverige med svensk bakgrund
Jordbruk, skogsbruk och fiske	-	-	244 000	-	-	319 000
Tillverkning och utvinning	349 000	353 000	338 000	386 000	392 000	385 000
Energiförsörjning; miljöverksamhet	-	-	359 000	419 000	-	425 000
Byggverksamhet	368 000	-	351 000	395 000	391 000	398 000
Handel	295 000	301 000	291 000	356 000	358 000	357 000
Transport och magasinering	309 000	305 000	304 000	340 000	352 000	360 000
Hotell- och restaurangverksamhet	250 000	258 000	267 000	279 000	294 000	313 000
Information och kommunikation	375 000	386 000	373 000	418 000	424 000	420 000
Finans- och försäkringsverksamhet	361 000	369 000	366 000	421 000	452 000	447 000
Fastighetsverksamhet	323 000	348 000	342 000	393 000	402 000	384 000
Företagstjänster	320 000	335 000	335 000	364 000	378 000	386 000
Offentlig förvaltning och försvar	336 000	345 000	334 000	367 000	366 000	368 000
Utbildning	283 000	288 000	272 000	317 000	319 000	309 000
Vård och omsorg; sociala tjänster	294 000	298 000	281 000	352 000	372 000	328 000
Kulturella och personliga tjänster	250 000	256 000	264 000	306 000	303 000	305 000
Okänd verksamhet	-	-	224 000	-	-	250 000

Inkomst redovisas för grupper med minst 200 personer.

Utbildning, sysselsättning och inkomst för samtliga 29-åringar 2008–2019

I de föregående kapitlen beskrivs utbildning, sysselsättning och inkomst 10 år efter gymnasieskolan för avgångna åren 1998–2009, alltså åren 2008–2019. Vi studerar där endast de som avslutade gymnasieskolan med slutbetyg för att i detalj redovisa sambandet mellan betygsnivå och vidare studier, etablering på arbetsmarknaden samt inkomstnivå.

I det här kapitlet utvidgas analysen till att inkludera de som lämnat gymnasieskolan utan slutbetyg och de som kommit till Sverige som vuxna. För att möjliggöra denna jämförelse analyseras här alla födda åren 1979–1990, som också fanns i Sverige under uppföljningsperioden. Det motsvarar de som var 19 år gamla åren 1998–2009 och 29 år gamla åren 2008–2019.

Populationen består av tre grupper:

- De som bodde i Sverige året de fyllde 19 år och som avslutat gymnasieskolan med slutbetyg. De kan ha fått slutbetyg det år de fyllde 19 år, tidigare eller senare. Gruppen redovisas efter betygsnivå.
- De som bodde i Sverige året de fyllde 19 år men som avslutat gymnasieskolan utan slutbetyg. Här ingår även en liten grupp som inte har gått i gymnasieskolan.
- De som inte bodde i Sverige året de fyllde 19 år.

Den första gruppen motsvarar ungefär den population som har studerats tidigare i denna rapport, eftersom de allra flesta fyllde 19 år det år de avslutade gymnasieskolan och därmed var 29 år gamla 10 år senare.

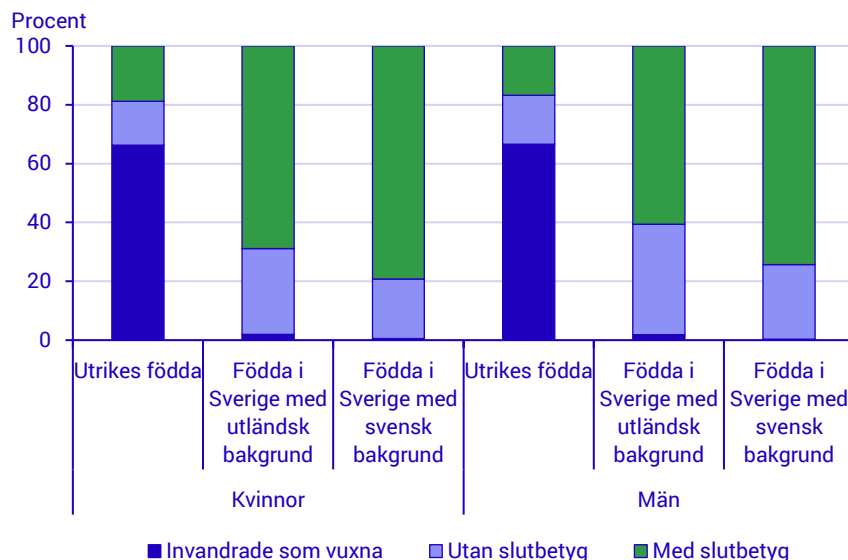
I den sista gruppen ingår främst utrikes födda personer som har invandrat till Sverige efter gymnasieåldern. För enkelhetens skull kallas gruppen *invandrade som vuxna*.

De flesta utrikes födda invandrade till Sverige efter gymnasieåldern

Diagram 18 visar att de flesta utrikes födda 29-åringar under perioden 2008–2019 har invandrat som vuxna. Av alla 29-åriga kvinnor födda utomlands hade 19 procent avslutat gymnasieskolan med slutbetyg, 15 procent utan slutbetyg och 66 procent hade invandrat som vuxna. Andelarna är ungefär desamma för utrikes födda män. Att avsluta

gymnasieskolan utan slutbetyg är också vanligt bland födda i Sverige. Andelen varierar mellan 38 procent bland män födda i Sverige med utländsk bakgrund och 20 procent bland kvinnor födda i Sverige med svensk bakgrund.

Diagram 18
Betygsstatus efter kön och nationell bakgrund
 29-åringar 2008–2019

Eftergymnasial utbildning vanligt bland de som invandrat som vuxna

I diagram 19 visas utbildningsnivån efter nationell bakgrund och resultat i gymnasieskolan. De som avslutade gymnasieskolan med slutbetyg delas upp i de fem betygsnivåer som användes i de föregående kapitlen. Som konstateras i de föregående kapitlen är andelen med eftergymnasial utbildning högre bland de med högre betygsnivå.

För de som avslutade gymnasieskolan utan slutbetyg är det vanligast med gymnasial utbildningsnivå. Det gäller ungefär hälften av både kvinnor och män. I den gruppen ingår såväl de som läst minst två år på gymnasieskolan som de som senare kompletterat med studier på till exempel komvux. Cirka en tredjedel av kvinnorna och en femtedel av männen som avslutade gymnasieskolan utan slutbetyg från gymnasieskolan hade endast förgymnasial utbildning vid 29 års ålder. De har antingen läst högst ett år i gymnasieskolan eller inte påbörjat gymnasieskolan alls. Cirka en femtedel av de som avslutade gymnasieskolan utan slutbetyg har en eftergymnasial utbildning. De kan ha kompletterat sin ofullständiga gymnasieutbildning senare eller antagits till högskolan genom högskoleprovet. Det är ungefär samma nivå som bland de som avslutade gymnasieskolan med en betygsnivå lägre än 10.

Bland de utrikes födda som invandrade som vuxna är det vanligast med en eftergymnasial utbildning. Det har 49 procent av kvinnorna och

43 procent av männen. Det liknar nivån bland utrikes födda som gått ut gymnasieskolan med snittbetyg 10–12,5.

Uppgift om utbildning saknas för 15 procent av kvinnorna och 19 procent av männen som invandrade som vuxna.

Diagram 19
Utbildningsnivå efter kön, betygsnivå och nationell bakgrund
 29-åringar 2008–2019

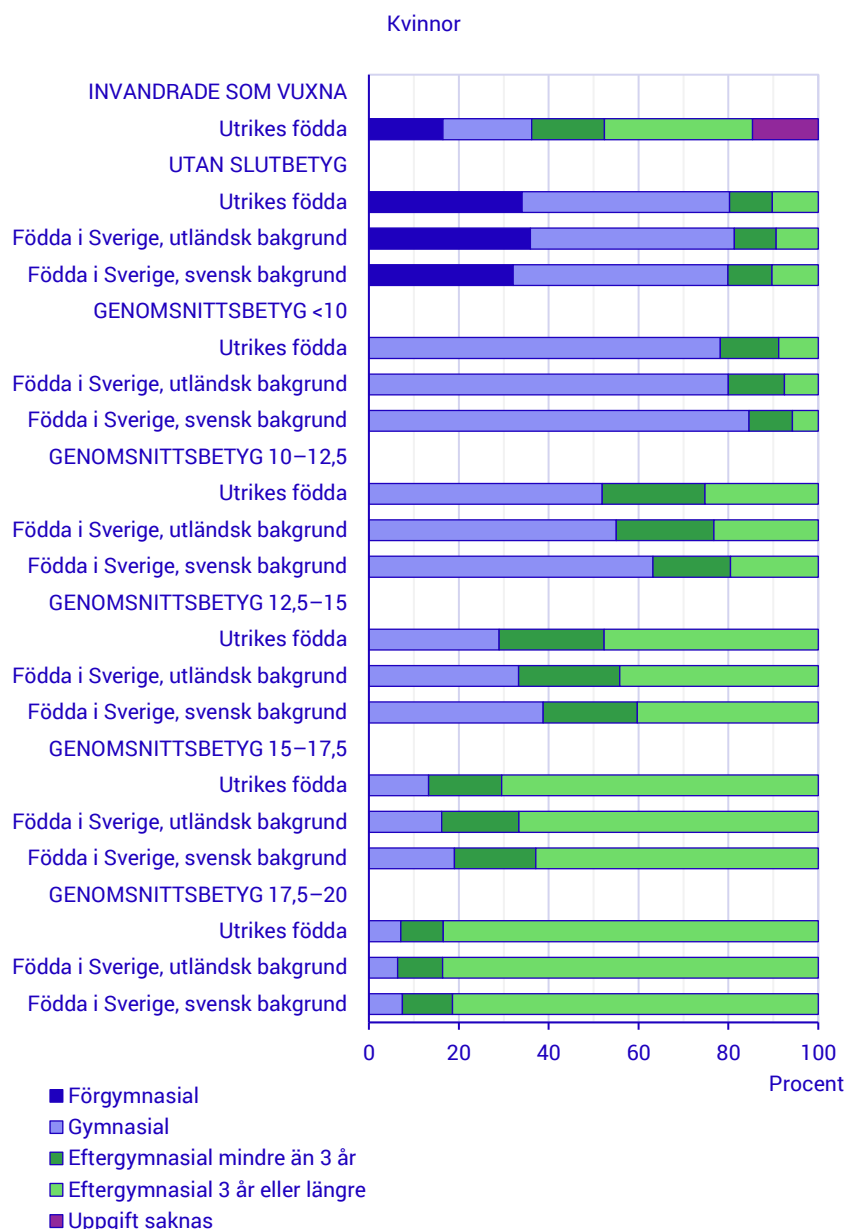
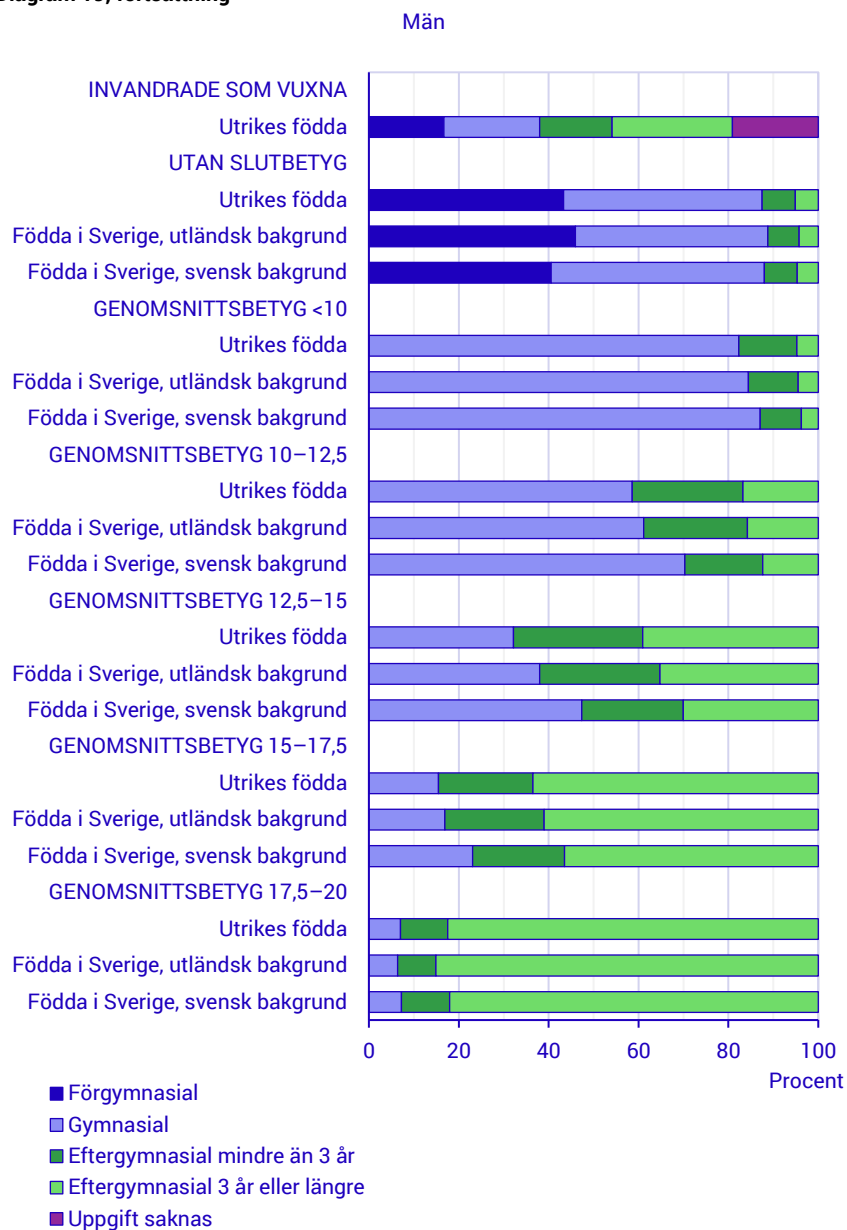

Diagram 19, fortsättning

Sysselsättning redovisas i fyra kategorier:

- Arbetar
- Arbetar och studerar
- Studerar
- Varken arbetar eller studerar.

Läs mer i Kort om statistiken.

Med begreppet "enbart arbetar" menas de som arbetar och inte samtidigt studerar.

Mindre vanligt att enbart arbeta för de som invandrade som vuxna

Andelen som enbart arbetar är lägst bland de som invandrat som vuxna, se diagram 20. Andelen är 26 procent bland kvinnorna och 40 procent bland männen. Detta trots att de som invandrade som vuxna i större utsträckning har en eftergymnasial utbildning än de som avslutade gymnasieskolan med en betygsnivå lägre än 10 eller saknar slutbetyg.

Många i den här gruppen har bott kort tid i Sverige och ännu inte hunnit komma in på arbetsmarknaden. En del kan också ha invandrat till Sverige för att studera. Av de utrikes födda som invandrat i vuxen ålder är det många som både arbetar och studerar. Dessutom är andelen som varken arbetar eller studerar högst i denna grupp.

Diagram 20
Sysselsättning efter kön, betygsnivå och nationell bakgrund
 29-åringar 2008–2019

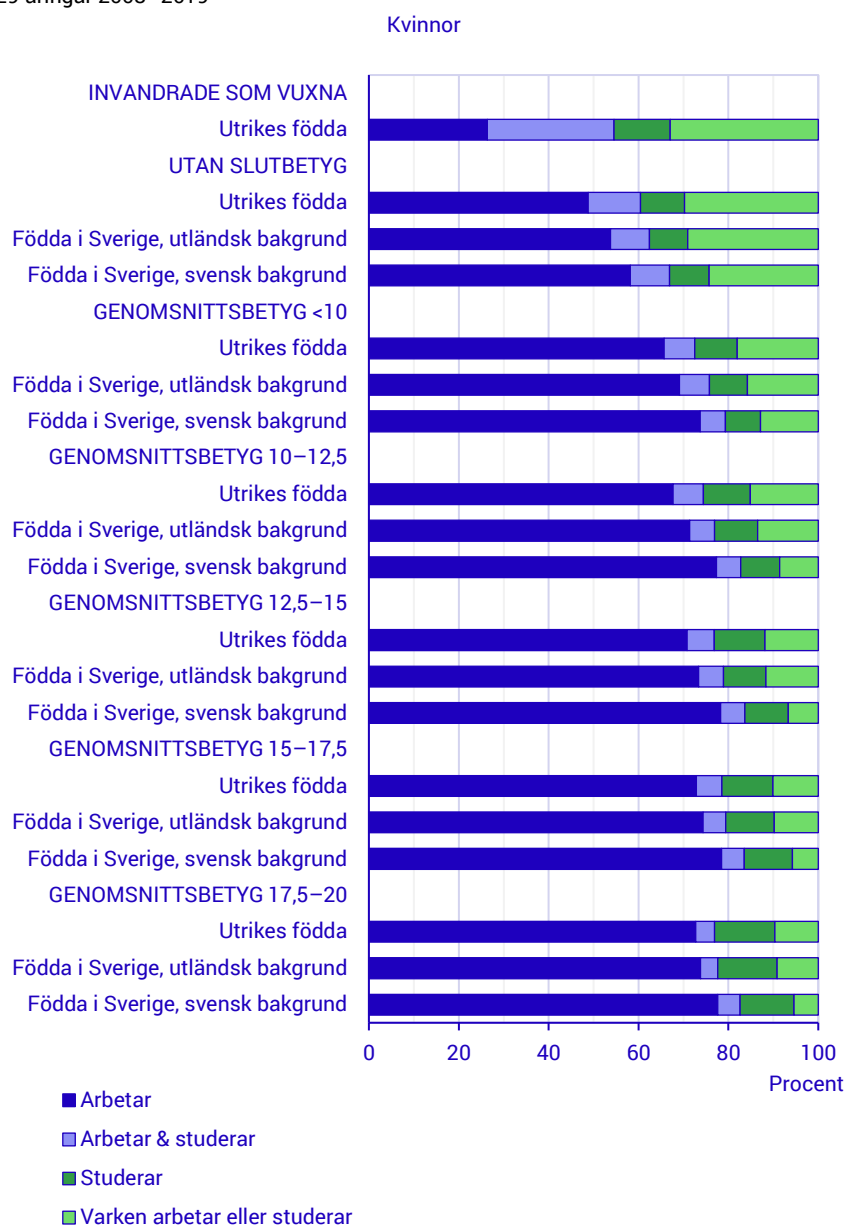
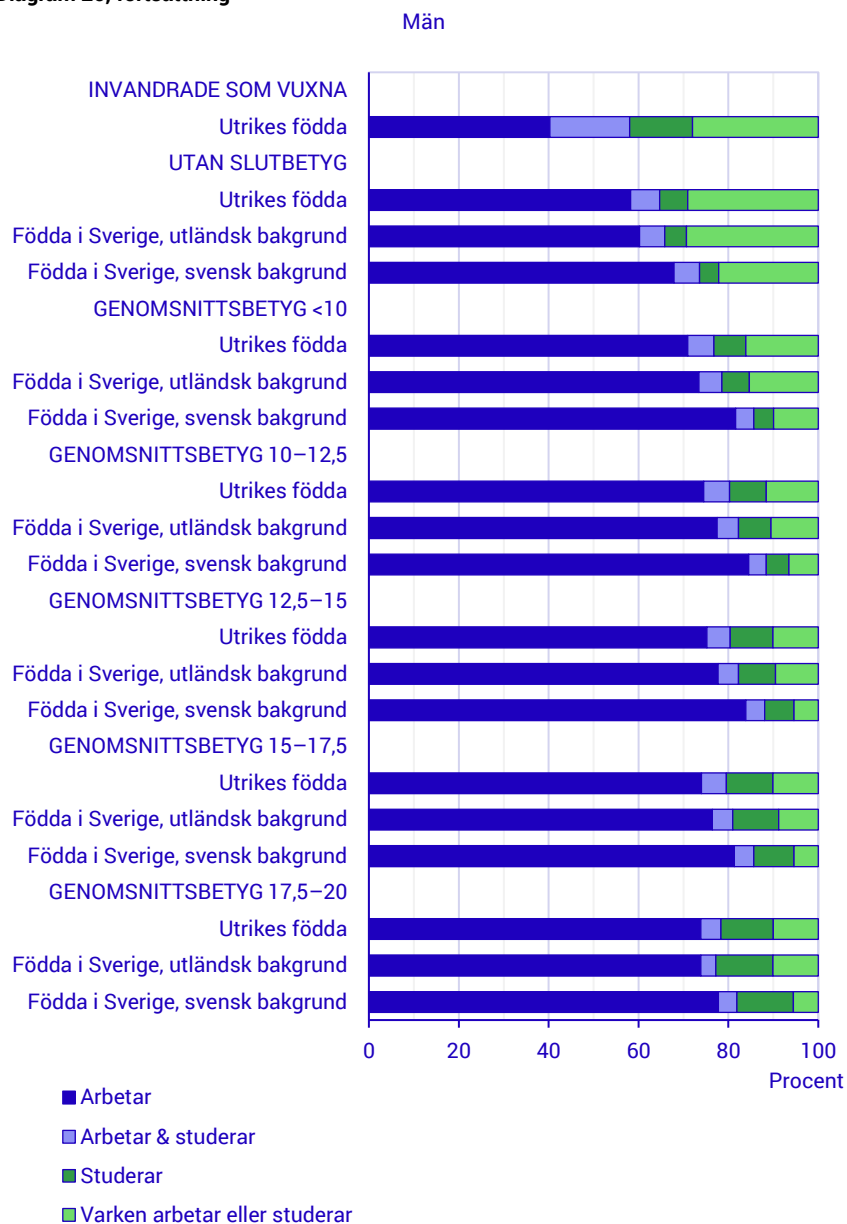

Diagram 20, fortsättning

"Sammanräknad förvärsinkomst" är summan av alla skattepliktiga inkomster före skatt. Här ingår löneinkomst och inkomst från näringsverksamhet samt exempelvis sjukpenning, föräldrapenning och a-kassa.

Läs mer i Kort om statistiken.

Lägre inkomster bland utrikes födda

I diagram 21 jämförs sammanräknad förvärsinkomst efter kön och bakgrund, utan hänsyn till betygsnivå, bland 29-åriga kvinnor och män åren 2008–2019. I diagrammet visas både inkomsten för samtliga i respektive grupp och inkomsten bland de som enbart arbetar, alltså de som arbetar och inte samtidigt studerar. I alla grupper är kvinnors inkomster lägre än mäns.

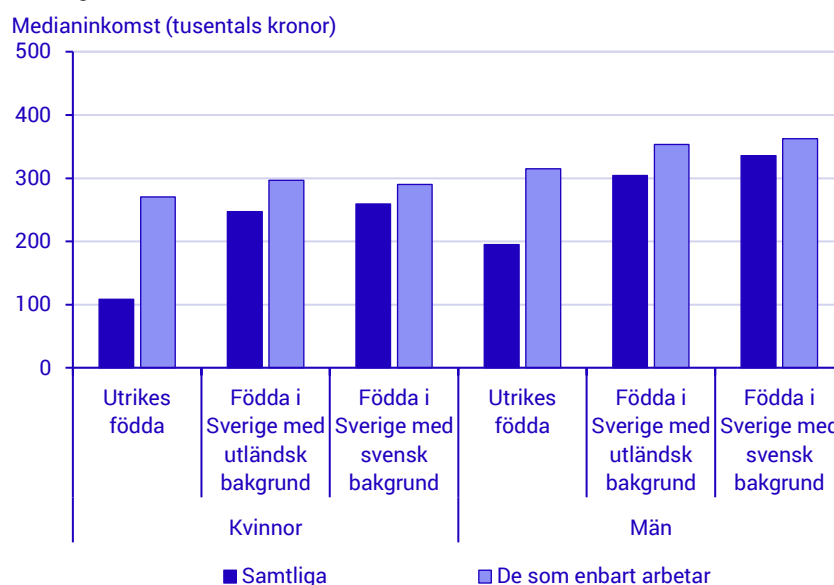
När det gäller nationell bakgrund är inkomstnivåerna lägst bland de utrikes födda. Sett till samtliga, inklusive de som inte arbetar, låg medianinkomsten för kvinnor födda utomlands på 109 000 kronor. Det är 42 procent av beloppet för kvinnor födda i Sverige med svensk bakgrund, 259 000 kronor. Medianinkomsten för män födda utomlands

är 58 procent av den för män födda i Sverige med svensk bakgrund. Födda i Sverige med svensk bakgrund och födda i Sverige med utländsk bakgrund har liknande inkomstnivå.

Skillnader i inkomst mellan utrikes och inrikes födda är mindre bland de som enbart arbetar än bland samtliga. Bland de som enbart arbetar är medianinkomsten för utrikes födda kvinnor 93 procent av beloppet för kvinnor födda i Sverige med svensk bakgrund. Motsvarande siffra bland män är 87 procent.

Diagram 21
Sammanräknad förvärvsinkomst efter kön och nationell bakgrund. Samtliga och de som enbart arbetar
 29-åringar 2008–2019

Lägre inkomster bland de som invandrade som vuxna

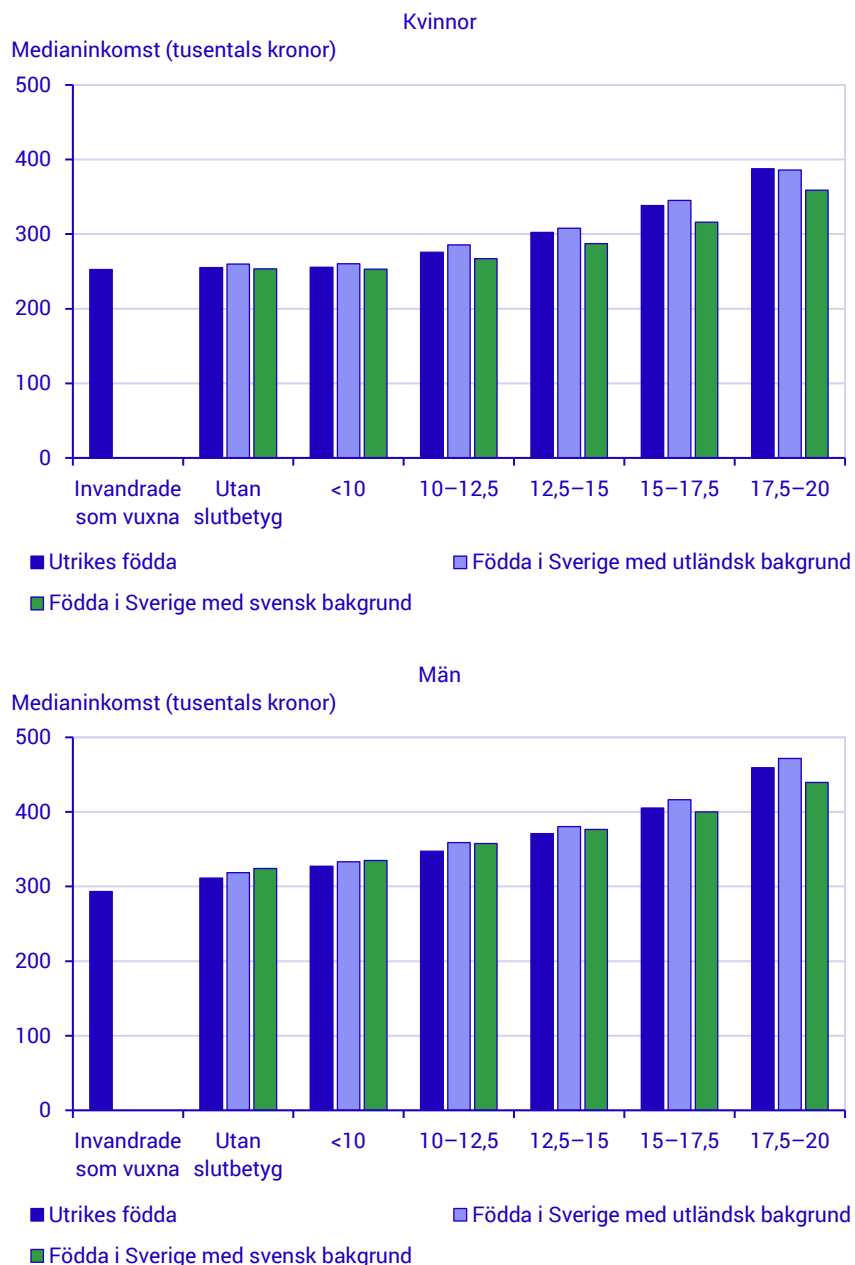
I diagram 22 jämförs sammanräknad förvärvsinkomst för de som enbart arbetar efter kön och nationell bakgrund med hänsyn tagen till betygsnivå. Som visats i det föregående kapitlet har de med en högre betygsnivå en högre inkomstnivå.

Av alla grupper har de som invandrat som vuxna den lägsta inkomsten. Det gäller bland kvinnor och män. Inkomstskillnader efter nationell bakgrund ser dock olika ut bland kvinnor och män.

Bland kvinnor med den högsta betygsnivån har födda i Sverige med svensk bakgrund den lägsta och utrikes födda den högsta inkomsten. Bland kvinnor som invandrade som vuxna, kvinnor utan slutbetyg och kvinnor med en betygsnivå lägre än 10 betygspoäng är inkomstnivån ungefär densamma oavsett nationell bakgrund.

Bland män med den högsta betygsnivån har födda i Sverige med svensk bakgrund den lägsta inkomsten. Det motsatta mönstret ses bland män utan slutbetyg, där födda i Sverige med svensk bakgrund har den högsta inkomsten. Män som invandrade som vuxna har den lägsta inkomsten.

Diagram 22
Sammanräknad förvärsinkomst efter kön, nationell bakgrund och betygsnivå.
 29-åringar som enbart arbetar, 2008–2019

Sammanfattande diskussion

I den här rapporten har vi studerat utbildningsvägar, sysselsättning och inkomster för de som avslutade gymnasieskolan med slutbetyg åren 1998–2009. Syftet är att jämföra unga med olika nationell bakgrund, men med liknande förutsättningar vad gäller programtyp och betygsnivå i gymnasieskolan.

Sedan tidigare vet vi att det är en lägre andel som avslutar gymnasieskolan med slutbetyg bland både utrikes födda och födda i Sverige med utländsk bakgrund jämfört med födda i Sverige med svensk bakgrund. Vi vet också att de som slutfört gymnasieskolan i högre utsträckning etablerar sig på arbetsmarknaden eller påbörjar högre studier. Hur ungas övergång till vidare studier och till arbetsmarknaden ser ut efter betygsnivå har däremot studerats i mindre utsträckning, särskilt med en uppdelning efter nationell bakgrund.

Elever födda utomlands och födda i Sverige med utländsk bakgrund har i genomsnitt lägre gymnasiebetyg än elever födda i Sverige med svensk bakgrund. I rapporten visas att det inom alla studerade områden finns vissa skillnader efter nationell bakgrund inom respektive betygsnivå, men skillnaderna är ofta små. Överlag visar den här rapporten att det ofta finns betydligt större skillnader mellan kvinnor och män, mellan unga med olika betygsnivåer och mellan de som gått studieförberedande program och de som gått yrkesförberedande program än mellan unga med olika nationell bakgrund. Det gäller både totalt och när hänsyn tas till betygsnivå.

När även de som inte avslutat gymnasiet med slutbetyg inkluderas är dock andelen som arbetar och inkomstnivån betydligt lägre bland unga vuxna födda utomlands jämfört med de födda i Sverige. En viktig förklaring till det är att en stor andel har invandrat i vuxen ålder. En uppdelning efter om man gått i gymnasieskolan i Sverige eller inte och om man i så fall har avslutat gymnasieskolan med slutbetyg ger en betydligt mer diversifierad bild vad gäller andel som arbetar och inkomster för utrikes födda unga vuxna.

Vidare studier efter gymnasieskolan

Andelen som läser vidare efter gymnasieskolan är ofta något högre för utrikes födda och födda i Sverige med utländsk bakgrund, framförallt bland dem med lägre betyg från gymnasieskolan. Samtidigt är det en något lägre andel som tar examen i dessa grupper, så andelen med en examen från eftergymnasiala studier 10 år efter gymnasieskolan är ungefär densamma oavsett nationell bakgrund.

En jämförelse av andelen som påbörjar en eftergymnasial utbildning inom 1, 3, 5 och 10 år efter gymnasieskolan visar att utrikes födda och födda i Sverige med utländsk bakgrund börjar studera vidare snabbare efter gymnasieskolan. Ser vi till gruppen som läst studieförberedande program på gymnasieskolan blir skillnaderna i de mellersta betygsgrupperna efter hand mindre och i de högsta två betygsgrupperna försvinner skillnaderna i stort sett efter 10 år. När man analyserar övergången till vidare studier i ett kortare tidsperspektiv bör dessa skillnader mellan unga med olika nationell bakgrund hållas i åtanke.

I rapporten har vi gjort en översiktlig beskrivning av vilka eftergymnasiala utbildningar de med högre respektive lägre betyg från gymnasieskolan har examen från. Dessa skillnader kan bero på möjligheten att bli antagen till olika typer av utbildningar, men också på om man fullföljer en påbörjad utbildning. Vi har sett tydliga skillnader i andelen som tar examen från eftergymnasiala utbildningar efter betygsnivå på gymnasieskolan, men eftersom vi här främst studerar likheter och skillnader efter nationell bakgrund har vi inte studerat betydelsen av betygsnivå närmare. I en rapport från UKÄ (2017) studeras avhopp från de tio vanligaste yrkesexamensprogrammen och den rapporten visar att det både är stora skillnader i betyg bland nybörjare på olika utbildningar och att det ofta är betydligt vanligare att hoppa av för de med lägre betygsnivå. Det vore också intressant med en bredare beskrivning av vilka utbildningar de med lägre betyg påbörjar och i vilken utsträckning de fullföljer utbildningen.

Det brukar framhållas att det är viktigt för försörjningsbördan, dvs. hur många sysselsatta som försörjer de som inte arbetar i befolkningen, och för pensionsinbetalningar att unga börjar arbeta tidigare. Det är oklart vilka effekter det har för livslön och pensionsinbetalningar för utrikes födda och födda i Sverige med utländsk bakgrund att en högre andel studerar vidare, att de gör det snabbare jämfört med födda i Sverige med svensk bakgrund, men att långt ifrån alla avslutar den högre utbildningen med examen.

Andelen som väljer att studera vidare bland de med låga och genomsnittliga betyg från gymnasieskolan är högre för utrikes födda och födda i Sverige med utländsk bakgrund än för födda i Sverige med svensk bakgrund. Det kan finnas flera orsaker till detta, det är möjligt att arbetsmarknadsinträdet är svårare så att en del börjar studera i brist på arbete. Andra tänkbara orsaker är en högre förmåga och/eller ambitionsnivå bland de med utländsk bakgrund än vad som speglas i gymnasiebetygen.

Utbildningsinriktning och bransch 10 år efter gymnasieskolan

Det finns vissa skillnader efter nationell bakgrund vad gäller val av utbildningsinriktning, både i gymnasieskolan och för eftergymnasiala studier. Utbildningens inriktning har betydelse för vilka näringsgrenar man senare arbetar inom och där märks liknande skillnader som vid val av utbildningsinriktning. De största skillnaderna när det gäller val av

utbildningsinriktning och vilken bransch de arbetar inom 10 år efter gymnasieskolan märks dock mellan kvinnor och män.

Det finns tydliga skillnader utifrån nationell bakgrund vad gäller andelen som har läst omvårdnadsprogrammet i gymnasieskolan. Andelen som här läst det programmet är dubbelt så stor bland utrikes födda som bland födda i Sverige med svensk bakgrund. Bland utrikes födda är det även något vanligare att läsa utbildningar inom *Hälso- och sjukvård samt social omsorg* på eftergymnasial nivå. Andelen som 10 år efter gymnasieskolan arbetar inom *Vård och omsorg; sociala tjänster* är större bland utrikes födda och födda i Sverige med utländsk bakgrund än bland födda i Sverige med svensk bakgrund.

Den största skillnaden vad gäller bransch 10 år efter gymnasieskolan finns i andelen som arbetar inom byggbranschen. Andelen inom den branschen är mer än dubbelt så stor bland män födda i Sverige med svensk bakgrund jämfört med bland utrikes födda män. Det är ett mönster som känns igen från gymnasieskolan.

Skillnader finns även i andelen som har läst handels- och administrationsprogrammet i gymnasieskolan. Det är en mycket större andel som har läst det programmet bland utrikes födda och födda i Sverige med utländsk bakgrund. Ett liknande mönster går att se vad gäller andelen som läser utbildningar inom *Samhällsvetenskap, juridik, handel, administration* på eftergymnasial nivå, även om skillnaderna mellan grupperna med olika nationell bakgrund är mindre där. Dessa utbildningar har inte en lika tydlig koppling till en bransch som de föregående inriktningarna och de stora skillnaderna på gymnasieskolan speglas inte på samma sätt i branschfördelningen 10 år efter gymnasieskolan.

Arbete och inkomst 10 år efter gymnasieskolan

Det är en högre andel bland både utrikes födda och födda i Sverige med utländsk bakgrund som varken arbetar eller studerar 10 år efter gymnasieskolan och en något lägre andel som enbart arbetar, det vill säga som arbetar och inte samtidigt studerar, jämfört med de med svensk bakgrund. Det gäller oavsett gymnasiebetyg och mönstret finns både bland kvinnor och bland män. Vår studie ger inte svar på anledningen till det.

Av de som enbart arbetar är medianinkomsten ungefär densamma bland utrikes födda och födda i Sverige med utländsk bakgrund jämfört med gruppen med svensk bakgrund.

Utrikes födda och födda i Sverige med utländsk bakgrund har i genomsnitt lägre betyg än födda i Sverige med svensk bakgrund. Det gör att skillnader i inkomst efter nationell bakgrund, utan hänsyn till betyg, ser annorlunda ut än när en uppdelning görs efter betygsnivå. Totalt sett är medianinkomsten från arbete ungefär densamma oavsett nationell bakgrund. Men när kvinnor med samma betygsnivå jämförs är

inkomsten i stort sett genomgående något lägre för födda i Sverige med svensk bakgrund än för utrikes födda och födda i Sverige med utländsk bakgrund. Skillnaderna är tydligast bland de som gått studieförberedande program och bland de med högre betyg. Inkomstskillnaderna bland män är ofta mycket små, förutom bland de med de högsta betygsnivåerna. Ett liknande mönster finns för andelen med eftergymnasial utbildning, dvs. att resultaten skiljer sig beroende på om hänsyn tas till betygsnivå eller inte.

Tänkbara förklaringar för den högre inkomsten inom respektive betygsnivå är att det är vanligare att utrikes födda och födda i Sverige med utländsk bakgrund börjar studera på högskolan direkt efter gymnasieskolan, medan de med svensk bakgrund oftare väntar något eller några år innan de börjar läsa vidare. Det kan leda till att de med utländsk bakgrund blir klara med studierna tidigare. Fler år med arbetslivserfarenhet kan leda till en högre inkomst jämfört med de med svensk bakgrund. Även skillnader i val av utbildningsinriktningar mellan unga med olika nationell bakgrund kan ha betydelse för inkomstskillnader mellan grupper.

Unga utan slutbetyg från gymnasieskolan och som invandrat som vuxna

De flesta som avslutade gymnasieskolan med slutbetyg fyllde 19 år det år de avslutade gymnasieskolan, och var därmed 29 år vid uppföljningen 10 år senare, åren 2008–2019. De vi studerat i huvuddelen av rapporten utgör dock endast en del av alla unga vuxna i den åldern. Hur stor andel av de unga vuxna som ingår varierar efter nationell bakgrund. Andelen som avslutar gymnasieskolan med slutbetyg är lägre både för utrikes födda och för födda i Sverige med utländsk bakgrund jämfört med de födda i Sverige med svensk bakgrund. Många utrikes födda invandrar dessutom i vuxen ålder och går aldrig i gymnasieskolan i Sverige. Av alla utrikes födda 29-åringar åren 2008–2019 har knappt 2 av 10 avslutat gymnasieskolan med slutbetyg medan nära 7 av 10 har invandrat som vuxna. Av alla 29-åringar födda i Sverige med utländsk bakgrund har drygt 6 av 10 avslutat gymnasieskolan med slutbetyg, medan det gäller nära 8 av 10 födda i Sverige med svensk bakgrund. Eftersom de som inte avslutat gymnasieskolan med slutbetyg eller som invandrat som vuxna utgör en stor del av den utrikes födda befolkningen gör vi i rapporten också en översiktlig beskrivning av utbildning, sysselsättning och inkomster för dessa grupper.

De som lämnat gymnasieskolan utan slutbetyg eller som har invandrat till Sverige i vuxen ålder har i lägre utsträckning kommit in på arbetsmarknaden vid 29 års ålder jämfört med de som avslutat gymnasieskolan med slutbetyg. Andelen som enbart arbetar är särskilt låg för de som invandrat som vuxna. Bland de som enbart arbetar, alltså som arbetar och inte samtidigt studerar, är inkomstnivån för de som invandrat som vuxna eller som har lämnat gymnasieskolan utan slutbetyg nära eller i nivå med inkomsten för de som gått ut gymnasieskolan med lägst betyg.

Kort om statistiken

I detta kapitel ges en kortfattad beskrivning av statistiken och de olika källor som använts. Mer utförlig information om de ingående registrens framställning och kvalitet finns på SCB:s webbplats.

Statistikens ändamål och innehåll

Syftet med den här rapporten är att studera utbildningsvägar, sysselsättning och inkomst efter avslutade gymnasiestudier för unga med olika nationell bakgrund, men med liknande förutsättningar vad gäller programtyp och betygsnivå i gymnasieskolan. I rapporten följs de som avslutade gymnasieskolan med slutbetyg åren 1998–2009 under en tioårsperiod, alltså som längst fram till och med år 2019. Statistiken i rapporten baseras på uppgifter från flera av SCB:s totalräknade register.

Definitioner och förklaringar

Nationell bakgrund

Det är en klassificering utifrån det egna födelselandet och föräldrarnas födelseland. Här redovisar vi resultat för tre grupper:

- Utrikes födda: De är födda utomlands. Ingen hänsyn tas till var deras föräldrar är födda.
- Födda i Sverige med utländsk bakgrund: De är födda i Sverige och båda deras föräldrar är födda utomlands.
- Födda i Sverige med svensk bakgrund: De är födda i Sverige och minst en av deras föräldrar är också född i Sverige.

Mer information om riktlinjer för redovisning av statistiken när det gäller personer med utländsk bakgrund finns på www.scb.se under Dokumentation och Klassifikationer och standarder.

Avgångna från gymnasieskolan och slutbetyg

De som fullföljer gymnasieskolan med slutbetyg kallas också för "avgångna". I gruppen ingår förutom de som fått ett slutbetyg med mål- och kunskapsrelaterade kursbetyg även de som avslutat en gymnasieutbildning på en Waldorfskola och de som fått diplom från programmet International Baccalaureate.

Den som har ett slutbetyg har inte automatiskt grundläggande behörighet till högskolestudier.

Betygsnivå

Betyg från gymnasieskolan anges som genomsnittlig betygspoäng. Det är summan av kursernas poäng viktade med betyg dividerat med totalpoäng för eleven. Vikt för betygen är IG=0, G=10, VG=15, MVG=20.

Endast betygsatta kurser är medräknade. I den här rapporten redovisas betygsnivå grupperat i fem grupper:

- <10: betygspoäng 0,0–9,99
- 10–12,5: betygspoäng 10,00–12,49
- 12,5–15: betygspoäng 12,50–14,99
- 15–17,5: betygspoäng 15,00–17,49
- 17,5–20: betygspoäng 17,50–20,00.

För ett mindre antal elever saknas uppgift om betyg. Det gäller de som avslutat en gymnasieutbildning på en Waldorfskola och de som fått diplom från programmet International Baccalaureate. Elever utan uppgift om betyg redovisas inte separat, men ingår i statistik som inte är uppdelad efter betygsnivå.

Programtyp

I läroplanen från 1994, som eleverna i denna studie har följt, finns ingen uppdelning i studie- och yrkesförberedande program, men programmen brukar i uppföljningssyfte ändå grupperas.

Följande program räknas som studieförberedande:

- Estetiska programmet
- International Baccalaureate
- Naturvetenskapsprogrammet
- Samhällsvetenskapsprogrammet
- Teknikprogrammet.

Följande program räknas som yrkesförberedande:

- Barn- och fritidsprogrammet
- Byggprogrammet
- Elprogrammet
- Energiprogrammet
- Fordonsprogrammet
- Handel- och administrationsprogrammet
- Hotell- och restaurangprogrammet
- Hantverksprogrammet
- Industriprogrammet
- Livsmedelsprogrammet
- Medieprogrammet
- Naturbruksprogrammet
- Omvårdnadsprogrammet.

Elever på fristående skolor, på individuella och specialutformade program redovisas efter programmets anknytning. Elever på individuella och specialutformade program utan anknytning redovisas i gruppen ”Övriga program”. Detta är en liten grupp som inte redovisas separat, men som ingår i statistik som inte är uppdelad efter programtyp.

Högsta utbildning/utbildningsnivå

Utbildning efter gymnasieskolan redovisas dels som andelen med någon eftergymnasial utbildning och dels som andelen med examen från en eftergymnasial utbildning. Båda måtten redovisas utifrån utbildningsklassificeringen SUN 2000 (mer information om SUN 2000 finns på www.scb.se/SUN).

Med någon eftergymnasial utbildning menas att ha studerat minst en termin på högskola eller universitet eller ha genomgått någon annan eftergymnasial utbildning som till exempel yrkeshögskolan.

I nivåmodulen i SUN 2000 finns förutom utbildningens nivå och längd också information om utbildningen avslutats med en examen. Här ingår examen från en yrkesinriktad utbildning eller generell utbildning vid universitet eller högskola samt examen från andra eftergymnasiala yrkesinriktade utbildningar, som yrkeshögskolan, folkhögskolan eller polishögskolan.

Utbildningsinriktning

I SUN 2000 finns också en inriktningsmodul. Här redovisas utbildningsinriktning på den grävsta nivån i tio grupper. För de med examen redovisas också de vanligaste utbildningarna enligt de utbildningsgrupper som redovisas för SUN 2000 på SCB:s webbplats (www.scb.se/SUN).

Sysselsättning

Sysselsättning avser sysselsättningsstatus i november enligt den registerbaserade arbetsmarknadsstatistiken (RAMS) och studiedeltagande under höstterminen enligt registret över personer i utbildning (RPU).

Uppgift om studiedeltagande bygger på registreringar inom olika utbildningsformer, som Komvux, högskola/universitet och kvalificerad yrkesutbildning (KY)/yrkeshögskoleutbildning (YH).

Sysselsättning redovisas i fyra kategorier:

- Arbetar (begreppet "enbart arbetar" används också för gruppen) Förvärvsarbetande enligt RAMS och inte registrerad som studerande
- Arbetar och studerar Förvärvsarbetande enligt RAMS och registrerad som studerande
- Studerar Inte förvärvsarbetande enligt RAMS och registrerad som studerande
- Varken arbetar eller studerar Inte förvärvsarbetande enligt RAMS och inte registrerad som studerande.

I gruppen som både arbetar och studerar ingår både personer som har ett extrajobb vid sidan av studierna och personer som i huvudsak arbetar, men som studerar vid sidan av arbetet.

Arbetsställets näringsgren

I rapporten redovisas arbetsställets näringsgren för de som enbart arbetar, enligt standard för svensk näringsgrensindelning (SNI 2007). SNI 2007 är en klassifikation i flera nivåer och här används en grov nivå i 16 grupper. Indelningen beskrivs i SCB:s rapport *LISA, Longitudinell integrationsdatabas för Sjukförsäkrings- och Arbetsmarknadsstudier* (Bakgrundsfakta Arbetsmarknads- och utbildningsstatistiken 2019:1). Se också sni2007.scb.se.

Förvärvsinkomst

I rapporten använder vi sammanräknad förvärvsinkomst för att mäta inkomst. Det är summan av löneinkomst och inkomst av näringsverksamhet samt av skattepliktiga ersättningar från socialförsäkringssystemen såsom sjukpenning, föräldrapenning och a-kassa och inkomsterna beräknas före skatt. Kapitalinkomster (från bland annat räntor och värdepapper) ingår däremot inte. Inkomsten påverkas av till exempel frånvaro, deltid-/heltidstjänstgöring och övertidsersättning.

För att ta hänsyn till inflationen har inkomsterna prisjusterats till 2020 års nivå med konsumentprisindex (KPI). För mer information om KPI se www.scb.se/pr0101.

Statistikens framställning

De datamaterial som används i denna rapport har hämtats från flera av SCB:s totalräknade register.

Datamaterialet som används i huvuddelen av rapporten motsvarar underlaget till statistiken Sysselsättning och inkomster efter avslutad utbildning www.scb.se/uf0503, kompletterat med uppgift om bland annat nationell bakgrund. Utbildningsnivå och utbildningsinriktning hämtas från Utbildningsregistret. Sysselsättning härleds från den registerbaserade arbetsmarknadsstatistiken (RAMS), registret över personer i utbildning (RPU) samt Registret över totalbefolkningen (RTB). Inkomster hämtas från Inkomst- och Taxeringsregistret (IoT). Datamaterialet har även kompletterats med uppgift om olika inkomstslag samt om inskrivna som arbetssökande hos Arbetsförmedlingen. Dessa uppgifter har hämtats från databasen STATIV, en longitudinell individdatabas för integrationsstudier. För mer information om dessa register se hänvisningar under *Statistikens kvalitet* nedan.

Den främsta datakällan till kapitlet *Utbildning, sysselsättning och inkomst för samtliga 29-åringar 2008–2019* är databasen STATIV, som innehåller uppgifter från bland annat RAMS och IoT. För mer information om databasen, se www.scb.se/stativ. Gymnasieskolans betygsuppgifter har hämtats från Skolverkets elevregister. Information om registret finns på SCB:s webbplats, se www.scb.se/uf0102.

Statistikens kvalitet

Statistiken är baserad på uppgifter från SCB:s totalräknade individregister. Registren baseras i sin tur på uppgifter från folkbokföringen. Brister i rapporteringen om utvandring kan resultera i övertäckning om inte flyttning anmäls till folkbokföringen. Studier tyder på att registret innehåller en del personer som inte längre bor i landet, men det uppskattas att de utgör mindre än en procent av den totala befolkningen. Skattningar av övertäckningen i gruppen som varken arbetar eller studerar visar att övertäckningen är högre bland utrikes födda än bland födda i Sverige, men skillnaderna bedöms inte ha någon betydelse för jämförelserna efter nationell bakgrund.

För mer information om mätning och mätfel se följande dokumentationer och kvalitetsdeklarationer på SCB:s webbplats:

Databasen STATIV: www.scb.se/STATIV

Inkomst- och Taxeringsregistret (IoT): www.scb.se/he0110

Registerbaserad arbetsmarknadsstatistik (RAMS): www.scb.se/am0207

Registret över personer i utbildning (RPU): www.scb.se/uf0507

Registret över totalbefolkningen (RTB): www.scb.se/BE0101

Skolverkets elevregister: www.scb.se/uf0102

Sysselsättning och inkomster efter avslutad utbildning:
www.scb.se/uf0503

Utbildningsregistret: <http://www.scb.se/UF0506>

Referenser

Forslund, Anders och Liljeberg, Linus (2021) *Unga som varken arbetar eller studerar. En beskrivning av gruppen och effekter av insatser för att mäta problemet*. IFAU Rapport 2021:12

SCB (2020) *Inträdet på arbetsmarknaden efter gymnasieskolan. Examinerade 2016/2017*. www.scb.se/UF0512

SCB och UKÄ (2020) *Universitet och högskolor. Utländsk bakgrund för studenter och doktorander 2018/19*. UF 19 SM 2001

SCB (2017) *Unga utanför? – Så har det gått på arbetsmarknaden för 90-talister utan fullföljd gymnasieutbildning*. Temarapport 2017:4

SCB (2015) *Övertäckning i registret över totalbefolkningen*. Bakgrundsfakta 2015:1

Skolverket (2016) *Vad ungdomar gör efter gymnasieskolan*. Dnr: 2014:120

UHR och CSN (2019) *Vägen till utlandsstudier*. Rapport 2019:5 (UHR), Rapport 2019:10 (CSN)

UHR (2019) *Svenska studenter i Erasmus+. Livsbanor och sociala strukturer*. Rapport 2019:6

UKÄ (2017) *Tidiga avhopp från högskolan*. Rapport 2017:17

Integration – final school grades, further studies, and the labour market

Summary

National background is broken down into three groups:

- foreign born persons
- persons born in Sweden with a foreign background
- persons born in Sweden with a Swedish background

Pupils with a school leaving certificate have completed an entire programme in upper secondary school.

This report describes educational choices, employment, and income after completed upper secondary studies among young people with different national backgrounds, but with similar opportunities in terms of types of programme and grade levels in upper secondary school. In the report, we follow people who completed upper secondary school with a school leaving certificate between 1998–2009 over a ten-year period, that is, up to and including 2019.

The results presented in the report show that:

- There are clear differences in grade levels between pupils with different national backgrounds; on average, foreign born pupils have the lowest grades, while pupils with a Swedish background have the highest grades.
- Studying the *Health Care Programme* in upper secondary school is distinctly more common among foreign born persons than among other groups of pupils. Both foreign born persons and persons born in Sweden with a foreign background are over-represented in the *Business and Administration Programme*. Pupils with a Swedish background, on the other hand, are over-represented in the *Construction programme*.
- Foreign born persons and persons born in Sweden with a foreign background more frequently commence further studies directly after completing upper secondary school, while it is more common for persons born in Sweden with a Swedish background to work for one or more years before enrolling in further studies.
- The percentage of those who enroll in further studies is higher among foreign born persons than among persons born in Sweden with a Swedish background, particularly among those with low grades from upper secondary school. On the other hand, differences between national backgrounds are minor with regard to the percentage of people with a post-secondary education degree.
- Foreign born persons are somewhat over-represented in programmes within *Health and medical care and social care* at the post-secondary level. Programmes in *Social sciences, law, business, and administration* are more common among foreign born persons

and persons born in Sweden with a foreign background than among those with a Swedish background.

- The percentage of those who are not in employment, education, or training ten years after upper secondary school is higher, and the percentage of those who are in work is lower among foreign born persons and persons born in Sweden with a foreign background compared with persons born in Sweden with a Swedish background.
- In a comparison between groups with the same grade level, the income level among those who are in work is often somewhat higher among foreign born persons and persons born in Sweden with a foreign background than among those with a Swedish background.

There are often larger differences between women and men, between young people with different grade levels and between those who attended higher education preparatory programmes and those who attended vocational preparation programmes than between young people with different national backgrounds.

Many foreign born persons immigrated to Sweden as adults and did not attend upper secondary school in Sweden. In one chapter in this report, these people are also included, as well as those who did not complete upper secondary school with a leaving certificate. The proportion of those in work is considerably smaller among foreign born persons who immigrated as adults compared with other groups. In this group, among those who are in work the income level is roughly on a par with the groups with the lowest grade levels.

SCB beskriver Sverige

Statistikmyndigheten SCB förser samhället med statistik för beslutsfattande, debatt och forskning. Vi gör det på uppdrag av regeringen, myndigheter, forskare och näringsliv. Vår statistik bidrar till en faktabaserad samhällsdebatt och väl underbyggda beslut.